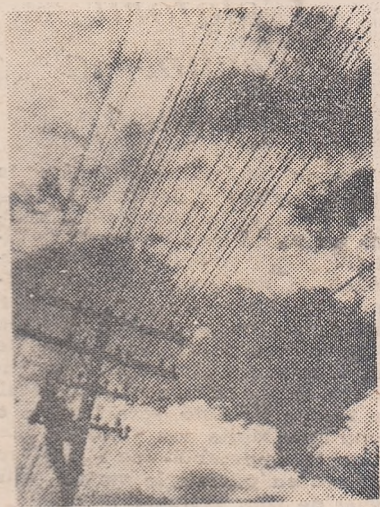

ÎN ACEST NUMĂR:

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ELECTRICITATEA ÎN VIAȚA SATULUI

de ing. Nicolae Bria
(pag. 3)

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

ALEXANDRA
KOLLONTAI:

JURNAL AMERICAN

(pag. 4)

Eduardo de Filippo la Moscova

(pag. 5)

Sub razele soarelui de primăvară, care s-a lăsat mult așteptat.

ANUL XVIII

15

(891)

13 aprilie 1962

12 PAGINI, 1 LEU

ANUL UNU AL EREI COSMICE

GAGARIN: Sîntem gata pentru noi zboruri

- Medicina și Cosmosul
- 12 aprilie 1961 și știința spațiului
- 365 de zile...

(pag. 6-7)

Călătorii colective în Cosmos

Vremea călătoriilor colective în Cosmos nu mai e departe.

Echipajul astronavelor va fi compus din oameni de diverse specialități: piloți, radiotelegrafiști, specialiști în navigație, savanți, ingineri, medici. Navele cosmice vor fi pilotate de cosmonauți emerși, ca Gagarin sau Titov. Iar călătoriile vor fi adevărate călătorii interplanetare. Prima astronavă va porni, nu încapă îndoială, spre Lună, o a doua spre Marte sau Venus...

Dar imponderabilitatea? Nu va deranja ea pilotul în cursul unui astfel de zbor prelungit?

În această privință s-a ajuns la următoarea concluzie: omul trebuie obișnuit cu starea de imponderabilitate, trebuie „călit”. Antrenamente, antrenamente și iar antrenamente, iată soluția problemei! Căci un om puternic din punct de vedere fizic și moral poate birui toate greutățile.

Astronavele, oamenii sovietici au și călătorit în Cosmos. Această realizare e foarte importantă, dar insuficientă. Este importantă pentru că am pătruns într-o lume necunoscută, insuficientă pentru că nu e decât un început.

Sarcina propusă, cucerirea Cosmosului, e uriașă, plină de măreție. Pentru a o îndeplini, eforturile trebuie dublate, sporite; soluționarea problemei va fi înlesnită de mașini nemaivăzute, care odinioară ar fi părut de domeniul fantastului.

**Les Nouvelles
DE MOSCOU**

Sezonul turistic de anul acesta

O recentă statistică a „Inturistu-Lui” a stabilit că în 1961 Uniunea Sovietică a fost vizitată de peste 800.000 de turiști din diferite țări ale lumii. Nu încapă îndoială că în 1962 această cifră va spori considerabil.

Pentru sezonul turistic de anul acesta au fost stabilite peste 100 de itinerarii înglobând 100 de orașe sovietice, mari și mici. Ele au fost în așa fel alcătuite încât vizitatorii să poată lua cunoștință de toate aspectele vieții din Uniunea Sovietică, de realizările și perspectivele de dezvoltare ale țării în toate domeniile.

În afara liniilor aeriene și trenurilor, a autocarelor proprii sau sovietice pe care le pot închiria, la dispoziția turiștilor ce intenționează să viziteze Uniunea Sovietică se află curse regulate de nave care leagă porturile sovietice de cele străine. Astfel, pacheboturile „Baltika”, „Estonia” și „Mihail Kalinin” servesc ruta Leningrad — Riga — Helsinki — Stockholm — Rostock — Copenhaga — Londra și Le Havre, iar „Felix Dzerjinski” și „Litva” porturile Soci-Ialta — Odesa — Constanța — Varna — Istanbul — Pireu — Neapole — Marsilia — Alexandria — Beirut și Famagusta.

Se mărește Universitatea din Moscova

**МОСКОВСКИЙ
КОМСОМОЛЕЦ**

Un grup de arhitecți condus de academicianul Hriakov, unul din autorii proiectului impunătoarei Universității de pe Colinele Lenin și al stadionului de la Lujniki, se ocupă acum cu elaborarea proiectului unei a doua cetăți universitare. Actuala universitate cuprinde numai facultățile de științe exacte; facultățile umaniste au rămas în centrul orașului, în vechea clădire a universității.

Cel dintii edificiu al noii cetăți universitare va adăposti facultățile de filologie, istorie și științe economice. Fiecare dintre aceste facultăți va avea laboratoare proprii: de fonetică, lingvistică aplicată, de calcul, arheologie etc. În aceeași clădire va fi instalată o bibliotecă cuprinzând 500.000 de volume și o spațioasă sală de lectură.

Al doilea edificiu, a cărui construcție va începe ceva mai târziu, va semăna cu cel dintii. El va cuprinde facultățile de ziaristică, științe juridice și filozofie. Viitorii ziaristi vor avea la îndemână o tipografie înzestrată cu ultimele cerințe ale tehnicii, iar studenții în științele juridice vor dispune de un laborator de criminologie, dotat cu aparate ultra moderne, printre care raze infraroșii și ultraviolete.

ACTUALITATEA

Primul grup de tineri din Moscova care, la chemarea P.C.U.S., au plecat recent să întărească colhozurile și sovhozurile de pe pământurile desțelenite.

СОВЕТСКАЯ КУЛЬТУРА

Орган Министерства культуры СССР и Центрального Комитета профессионального союза работников культуры

Sovhozuri cu confort modern

Un milion de hectare de pământuri roditoare dar pârjolite de secetă, întinzându-se de-a lungul a trei republici surori — Uzbekistanul, Kazahstanul și Tadjikistanul, asta-i Stepa Flămândă. În ultimii ani ofensiva împotriva acestui pustiu s-a întesit.

Valorificarea de noi pământuri presupune, însă, nu numai canale și drumuri, întreprinderi de construcții și mașini puternice, moderne. Se cer, deopotrivă, și locuințe, școli, magazine, spitale, cinematografe, biblioteci, cluburi.

Pe pământurile desțelenite au început să ia ființă sovhozuri. Cum trebuie construite ele? Problema aceasta a stîrnit, multă vreme, discuții pasionate. Căci e vorba să se construiască sovhozuri cu un confort care să nu fie mai puțin decât acela al orașelor.

La început sovhozurile au fost împărțite în cinci sau șase sectoare, fiecare cuprinzând un orașel cu o capacitate de 900-1.200 de locuitori. De asemenea se prevedea construirea unui sector central.

Desigur, aceasta înlesnea accesul muncitorilor din sovhoz la locul de muncă, dar îngreuna mult amenajarea orașelelor. Într-adevăr, nu-i ușor să construiești în fiecare sector un club sau o policlinică! De aceea, principalele construcții erau prevăzute a fi construite în sectorul central.

Practica cere, însă, proiecte de sovhozuri în care locuințele și construcțiile ce urmează să le servească să fie concentrate într-un singur sector. Un nou proiect prevede orașele în care, ca și la orașe, să existe apă curentă, încălzire centrală și instalații de gaze în fiecare

casă. Sovhozurile vor avea clădiri frumoase și confortabile împrejmuite de spații verzi, străzi liniștite, umbroase, cluburi și stadioane, grădinițe de copii și creșe, școli și spitale.

Ele vor fi judicios proporționate, cu case frumos finisate în culori vii, plăcute ochiului. Toate clădirile vor fi construite din elemente mari și panouri prefabricate. De pe acum în sovhozul „Gherman Titov” pot fi admirate casele de locuit ridicate din elemente mari, înzestrate cu tot confortul, parcul, cinematograful de vară. În curs de construcție se află o școală medie și o cantină. Oamenii muncii de pe pământurile desțelenite au început să se bucure de binefacerile culturii; ei au la dispoziția lor cinematografe, radio, televiziune.

Pregătiri pentru Helsinki

S-a hotărît ca delegația Uniunii Sovietice la cel de-al VIII-lea Festival mondial al tineretului și studenților de la Helsinki să fie alcătuită din 700 de tineri — a declarat unii corresponsent al Agenției TASS P. N. Reșetov, președintele Comitetului sovietic de pregătire a Festivalului. Din delegație vor face parte colective artistice și sportive, reprezentanți ai tineretului muncitor, colhoznic și studios, ai organizațiilor de tineret, oameni de știință etc. Ea va cuprinde oameni care au desțelenit uriașe suprafețe de pământ, au înălțat hidrocentrala de la Bratsk și au lansat prima navă cosmică. Nădăjduim că timpul va permite și celor doi cosmonauți, Iuri Gagarin și Gherman Titov să participe la Festival.

Deocamdată este încă prematur să spunem (cu nume) din cine va fi alcătuită delegația, dar multe colective, între care tinerul ansamblu de balet al Teatrului din Petrozavodsk cu balețul „Sampo”, ansamblul de dansuri al tinerilor tramvaiști din R.S.S. Gruzină, sportivii V. Brumet și P. Bolotnikov, tânărul actor, încă student, V. Ivașov, cunoscut din filmul „Balada

soldatului” și mulți alții candidează serios la calitatea de membri ai delegației.

Intenționăm, a declarat în continuare P. N. Reșetov, să participăm la toate manifestările din cadrul Festivalului. Artiștii noștri se pregădesc să dea spectacole la Helsinki și în alte orașe din Finlanda. Ei vor participa la concursurile internaționale și, desigur, la toate manifestările importante care dau de obicei strălucire și culoare festivalurilor.

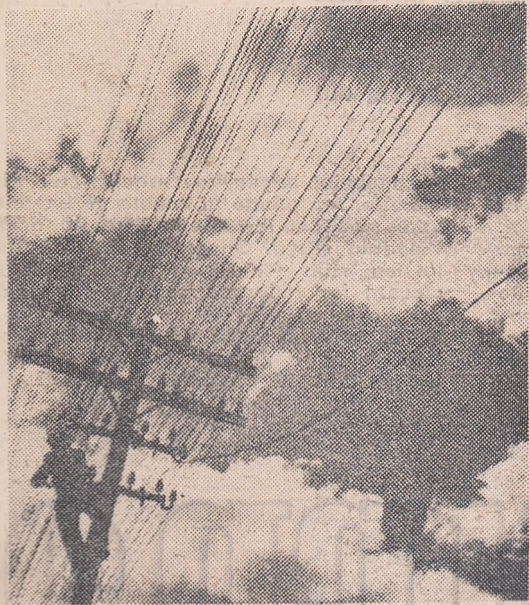
Considerăm ca foarte importantă — a arătat în continuare P. N. Reșetov — participarea delegației noastre la întâlniri, discuții și seminarii.

Împreună cu colegii lor din celelalte țări, reprezentanții tineretului sovietic vor dezbate problemele păcii, coexistenței pașnice, dezarmării și independenței naționale. Iar muncitorii și lucrătorii de la sate vor participa la conferințe de specialitate, la întâlniri pe profesioniști.

La rîndul său, grupul de studenți va lua parte la seminariile ce vor discuta problemele țărilor coloniale și slab dezvoltate, democratizării și reformei învățămîntului superior.

Electricitatea

în viața satului

Electrificarea agriculturii este chemată să joace un rol important în crearea bazei tehnice-materiale a comunismului. Ea trebuie să determine un puternic impuls atât pentru dezvoltarea producției agricole cât și pentru ridicarea nivelului de trai material și cultural al populației sătești.

● Sovhozuri și colhozuri care consumă tot atita electricitate cât întreaga Rusie țaristă ● Schimbarea întregului fel de viață al populației sătești ● Munca pe ogoare, o variantă a muncii industriale

Plenara din martie a C.C. al P.C.U.S. a preconizat o largă gamă de măsuri menite să asigure tuturor sovhozurilor și colhozurilor energia electrică necesară atât pentru nevoile de producție cât și pentru viața de toate zilele.

Prin transpunerea în practică a acestor măsuri, către sfârșitul septenarului din consumul de energie electrică din colhozuri și sovhozuri va spori pînă la 28 miliarde de kilowați-ore (fiind de patru ori mai mare decît în 1958). Din această cantitate, 17 miliarde kWh vor fi destinați electrificării proceselor de producție.

Electrificarea este un factor hotărîtor pentru automatizarea proceselor de producție și trecerea la mecanizarea complexă a tuturor lucrărilor dintr-o ramură. Este un adevăr dovedit de experiența sovhozurilor și colhozurilor din regiunea Moscova care, prin construirea unor castele de apă cu motor electric, prin distribuirea apei prin rețea, au folosit de adăpători automate, au redus consumul de muncă pentru alimentarea cu apă și adăpat de la 326 minute/m³ apă la numai 7,5 minute/m³. Acolo unde în locul castelelor de apă s-au introdus pompe de apă automate, cu motor electric, consumul de muncă a scăzut chiar la numai 2 minute/m³.

Principala sferă de folosire a energiei electrice este, însă, creșterea animalelor, tărîm în care electrificarea constituie condiția fundamentală a realizării unei mecanizări complexe.

Prin mecanizarea, cu ajutorul energiei electrice, a alimentării și adăpării, al mulsului, prelucrării primare a laptelui, evacuării bălegarului, pregătirii și distribuirii nutrețurilor, în fermele de taurine consumul de muncă pentru fiecare 100 litri de lapte a fost redus la numai 3—4 ore-om în condițiile stabulației libere și la 5—6 ore-om în stabulația fixă. Imbinînd mecanizarea complexă cu intrîinerea vacilor în stabulație liberă, colhozul „Al XX-lea Congres al P.C.U.S.” din regiunea Moscova care, în 1956, cheltuia 24 ore-om pentru 100 litri de lapte a redus acest necesar de muncă la numai 3,8 ore-om.

Unele sovhozuri și colhozuri frunțate au atins un înalt nivel de electrificare a producției consumînd anual cîte un milion și mai bine de kWh, cifră ce nu este departe de întreg consumul anual de energie electrică al Rusiei țariste.

În același timp se acordă o atenție deosebită unor forme speciale de energie electrică cu ajutorul cărora pot fi influențate organismele animale și vegetale. Astfel, tratarea cu raze ultraviolete a finetului porcilor și avicol determină scăderea epizootiilor și mortalității. Razele infraroșii sînt un puternic izvor de energie calorică și un important mijloc de dezinfecție a adăposturilor. Datorită ultrasunetelor se pot obține rezultate similare cu cele obținute prin prelucrarea termică a laptelui (pasteurizarea), cheltuindu-se însă o cantitate mai mică de energie.

Experiența a arătat că tratarea semințelor cu raze ultraviolete, înainte de însămînțare, face să crească cu 18—20% puterea lor de germinare.

Pe scară tot mai largă se extinde și folosirea energiei electrice pentru pomparea apei în sistemele de irigație, electrificarea dovedindu-se soluția de bază pentru automatizarea instalațiilor de irigare, pentru reducerea consumului de apă și de muncă.

Practica colhozurilor și sovhozurilor frunțate dovedește că de fiecare kWh de energie electrică folosit pentru nevoile de producție se realizează o economie de muncă de 1,5 ore-om și o reducere medie a prețului de cost al producției cu 20 de copleți. În aceste condiții, toate investițiile pentru electrificarea producției agricole (inclusiv generatorii, rețeaua și motoarele) sînt amortizate în trei ani, iar dacă se ține seama și de valoarea mașinilor care folosesc energia electrică — în patru ani.

Modul cum electrificarea schimbă înfățișarea marilor întinderi ale cîmpiei și satului e oglindit de experiența raioanelor aflate în curs de electrificare generală. În raionul Salsk din regiunea Rostov, de pildă, anul acesta va fi terminată racordarea tuturor satelor și cătunelor la rețeaua sistemului energetic de stat. Și în cursul anilor trecuți multe comune din raion au folosit energia electrică, datorită unor centrale termoelectrice mici de circa 25 kW. Aceste centrale erau, însă, neeconomice și nu asigurau puterea necesară pentru electrificarea totală a producției. Din 1959, cînd raionul a fost legat cu sistemul energetic de stat iar stepa a fost împinzită de stîlpii de beton ai rețelei de înaltă tensiune, costul unui kWh a scăzut de aproape 10 ori, iar consumul de energie electrică a crescut considerabil, ajungînd la peste 7 milioane kWh anual.

Centralele electrice ale întreprinderilor locale au devenit nerentabile; cărbunele rămas disponibil a fost folosit pentru încălzirea locuințelor. Datorită curentului electric s-au extins mult fermele și suprafețele irigate.

În felul acesta s-a schimbat nu numai peisajul stepii, ci întreg modul de viață la sate. Căci imediat ce electricitatea se ivește în satele dintr-un raion, colhoznicii încep să achiziționeze televizoare, mașini de călcat electrice și alte instalații casnice, crește numărul cinematografulor sătești, iluminatul public deschide noi perspective dezvoltării activității culturale și lărgeste activitatea obștească.

Intrarea în funcțiune a uriașelor construcții energetice din U.R.S.S., cu puteri de 5—6 milioane kW, va face ca în anii următori să se realizeze o nouă sporire a puterii instalate a centralelor electrice și a cantității de energie electrică folosită în agricultură. În viitorii 15—20 ani producția de energie electrică va crește considerabil, ajungînd în 1980 la 2700—3000 de miliarde kWh. Numai în cursul septenarului vor intra în funcțiune noi capacități ener-

getice a căror putere instalată va fi mai mare decît aceea din primii 42 ani de putere sovietică și aproape tot atît cît au construit în toată istoria lor Anglia, Franța, Germania occidentală la un loc.

Pe măsura sporirii cantității de energie electrică centralizată și a dezvoltării marilor rețele de înaltă tensiune, micile termocentrale și hidrocentrale din regiunile agricole vor fi scoase din funcțiune. Drept urmare va deveni disponibilă o mare cantitate de materiale, carburanți și lubrifianti și se va economisi un mare volum de muncă. Se prevede că în 1965 agricultura va primi de la sistemele energetice de stat 80% din totalul energiei electrice consumate. În același timp, lungimea rețelelor de curent electric agricole va crește de circa 2 milioane km.

O sursă extrem de ieftină de energie electrică va fi energia eoliană, formă de energie practic inepuizabilă. Forța vîntului posibil de captat și transformat în energie electrică cu mijloacele tehnice existente a fost estimată în Uniunea Sovietică la 23.000 miliarde kWh/an, deci de 9—10 ori

Electromecanizarea proceselor staționare din agricultură va fi extinsă și în alte sectoare. Astfel, în producția vegetală energia electrică va servi ca bază pentru mecanizarea curățirii și sortării cerealelor, a lucrărilor de încălcat și descărcat, pentru uscarea finului, tratarea semințelor cu raze ultraviolete, încălzirea serelor și răsadnițelor, sterilizarea solului, (cu ajutorul unor instalații de înaltă tensiune) etc.

Oamenii de știință sovietici se gîndesc ca în perspectivă să introducă energia electrică și în procesele mobile din cultura plantelor de cîmp. De pe acum s-au realizat agregate în care o parte din puterea motorului primar este transformată cu ajutorul generatorului în energie electrică. La rîndul ei, energia electrică alimentează motoarele montate pe organele de lucru ale mașinilor. O revoluție radicală în energetica proceselor agricole mobile se va produce și prin aplicarea noilor principii, descoperite de oamenii de știință sovietici, de transformare a energiei calorice a combustibilului direct în energie electrică.

Vedere generală asupra așezării sovhoznice „Oktiabrski” din regiunea Krasnodar.

mai mult decît cantitatea de energie pe care o vor produce în 1980 toate hidrocentralele, termocentralele și centralele atomoelectrice.

Centralele electrice eoliene sînt foarte indicate în regiunile aflate la mare depărtare de sistemele energetice, mai ales în zonele de stepă și tundră, unde intensitatea vîntului este deosebit de puternică. Pentru perioadele de calmie a vîntului, oamenii de știință sovietici au rezolvat problema dublării energiei eoliene cu surse de energie de rezervă, produse de un grup electrogen local.

Electrificarea colhozurilor, sovhozurilor și stațiilor tehnice de reparații va fi în linia generale terminată în cursul actualului septenal.

Electrificarea urmează să rezolve apoi o serie de probleme legate de automatizarea conducerii tractoarelor, că și trecerea de la automatizarea unor organe de mașini separate la automatizarea unor grupe de mașini cuplate din punct de vedere tehnologic într-un flux continuu.

Ea va fi astfel pîrguia hotărîtoare pentru transformarea muncii agricole într-o varietate a muncii industriale, pentru înlăturarea deosebirilor esențiale dintre oraș și sat.

Ing. Nicolae Bria

Secretar științific al Institutului de cercetări pentru mecanizarea agriculturii

Alexandra Mihailovna Kollontai a fost o mare figură a diplomației sovietice, activistă de partid și literată. Prietenia ei cu V. I. Lenin și N. K. Krupskaja a început în timpul primului război mondial. Lenin a participat la elaborarea planului călătoriei făcute de A. M. Kollontai prin Statele Unite spre a desfășura o campanie împotriva războiului. Călătoria a durat aproape cinci luni (de la sfârșitul anului 1915 până în primele luni ale lui 1916). Alexandra Kollontai a vizitat aproape optzeci de orașe americane și a vorbit la o sută douăzeci de mitinguri muncitorești. În cursul acestei călătorii, a ținut un jurnal — din care publicăm aci câteva pasaje. Jurnalul Alexandrei Kollontai a văzut în întregime lumina tiparului în numărul 1 pe anul acesta din revista sovietică „Istorički arhiv”.

Azi am să văd istoricul Mount-Olive. Am să văd locul unde la sfârșitul veacului trecut s-a petrecut o mare tragedie în lupta dintre muncă și capital. Am să mă duc la mormântul greviștilor uciși atunci. ...Privesc tîntă, cu o curiozitate avidă, pe fereastra trenului electric. Dar, în zadar caut culorile caracteristice Lumii Noi. Asta să fie America? Noiembrie. Soarele lucește palid prin vălul cenușiu de ceață. Vîntul vinzolește, alungă nori de praț, răzbate prin crăpăturile trenului și ne îm-

s-a încheiat pacea, ar curge șiroaie de lacrimi de bucurie. Am plînge în hohote de bucurie! Dar nu-ți vine totuși să crezi că coșmarul ăsta poate lua vreodată sfîrșit. Guvernele au înnebunit. Alunecă tot mai mult. Fie ca să se rostogolească pînă la ciocniri revoluționare, pînă la război civil în propria țară!

Noi le vom răspunde cu războiul nostru. Vom folosi situația pentru un „război civil”... Toată tactica trebuie orientată pe această linie, toată

15 septembrie. Norvegia. Holmenkollen.

Azi e o zi importantă. De la New York mi-au sosit bani de drum. Plec...

Plec la 26 septembrie cu „Bergensfjord”; mi-am luat bilet. Călătoria o să dureze 10-14 zile, în funcție „de împrejurări”.

3 octombrie. Pe Ocean. „Bergensfjord”.

Valurile oceanului mă leagănă de cinci zile. Pe vas sînt mulți ruși. E o misiune comercială trimisă de guvern. Vorbesc cu reținere despre Rusia dar toți sînt de acord că țarismul e în agonie.

15 octombrie. În tren. Între New York și Chicago.

Astăzi se împlinește o săptămînă de cînd sînt în America. O săptămînă de muncă istovitoare, de mare răspundere. Dar sînt bucuroasă că sînt aici. Îmi dau seama că sînt necesară cauzei, adică aripilor noastre „stîngi”, germenilor Internaționalei a III-a. Aici se desfășoară o luptă crîncenă între social-șoviniști și internaționaliști. Cumplit se mai tem acești social-șoviniști că au să fie excluși din „Internațională”! Dar eu continui să afirm că nu noi o să-i excludem, ci masele muncitoare, care au să se ridice pînă la punctul de vedere al luptei de clasă și au să-i tragă la răspundere.

...Am încercat un moment de mare bucurie cînd la o adunare la care au participat cam 1000-1200 de oameni a fost adoptată rezoluția noastră. Am reușit s-o impunem deși erau de față și social-șoviniști și au fost discuții.

Pînă acum am avut succes cu cuvîntările mele. Am fost lăudată. Dar față de mine însumi nu socotesc că am fost vreodată la înălțime și că am dat ceea ce am dat, de pildă, la Trondheim.

De vină e, într-o anume măsură, faptul că n-am putut să mă pregătesc niciodată cum ar fi trebuit. Totdeauna am făcut-o în grabă. Uneori a fost de vină și oboseala. Căci mă duceam de-a dreptul „de pe corabie la bal”. După călătoria cu vaporul, trei nopți am avut amețeli și palpitații. Iar aici e un ritm de viață trepidant. Hotelul e chiar în centrul New Yorkului, printre niște coloși fantastici.

18 octombrie. Milwaukee (Dintr-o scrisoare către

V. I. Lenin și N. K. Krupskaja).

Dragă Vladimir Ilici și Nadejda Konstantinovna! În sfîrșit am găsit o clipă liberă să vă scriu, să vă comunic impresiile și să vă informez despre felul cum îmi îndeplinesc misiunea...

Săliile în care au avut loc adunările la New York, Racine și Milwaukee au fost arhipline și îmi dau seama că tovarășii germani nu m-au invitat degeaba, căci europenii se bucură aici de mare autoritate și sper că vizita mea va contribui la consolidarea poziției internaționaliștilor de aici. E semnificativ că cele mai furtunoase aplauze le culeg tezele și declarațiile internaționaliste făcute și neechivoce care arată că principala greșală a Internaționalei a II-a este, pe de o parte, revizionismul ei, și pe de altă parte atitudinea ei nebufoasă în problema naționalismului și internaționalismului. Cu cît o cuvîntare e mai revoluționară, cu atît e mai bine primită. Obiecțiile nu fac decît să întărească poziția noastră. Cei care obiectează o fac „timid” și nesigur, de parcă le-ar fi rușine. Și trebuie s-o spun că chiar social-șoviniștii declarați se rușinează de poziția lor și se „justifică” față de mine cam așa: se tem, cică, că Internaționala a III-a are să-i tragă la răspundere. Dar cei mai respingători sînt social-șoviniștii noștri ruși și mai ales cuibul menșevic...

Mîine plec la Chicago, unde în cinci zile am să iau parte la șase adunări, apoi la Saint Louis, Denver, Los Angeles, San Francisco, în nord etc. Am să călătoresc timp de trei luni.

29 octombrie.

N-am timp nici măcar să mă gîndesc la jurnal; sînt în America de 21 de zile și am luat parte la 23 de adunări.

Trenul electric străbate de trei ore cîmpurile monotone, pustii și mohorîte ale statului Illinois. Veșnic zgomotosul Chicago, acoperit de nori de fum, și frumosul gîtitul, curatul și plicticosul Saint Louis au rămas în urmă. De aici înainte munca de agitație mă duce într-o regiune carboniferă.

ALEXANDRA KOLLONTAI

jurnal american

proașcă cu frunze veștede prin gări... Cîmpurile se întind pustii, monotone. Pămîntul uscat, crăpat, de culoare cafeniu-roșcată cere ploaie. Undeva departe se vede o fermă: căsute sure din scinduri, cu un etaj, se înalță în mijlocul cîmpului, iar în spatele lor — acareturile. Apoi cîte o fîntînă sau un iaz, iar pe maluri un crîng încă verde... Și iar cîmpie, cîmpie... Unde-i specificul american? Și cîmpurile întinse și răchita verde de pe malul iazurilor și căsuțele sure de lemn amintesc mai de grabă de centrul Rusiei.

...Nu-i nimic tipic american, deși Illinois este unul din statele centrale. Unde începe dar adevărata Americă?

1915. 22 noiembrie. În tren. Între Seattle și

Minneapolis.

Cum să nu vezi, să nu simți, să nu înțelegi că lumea se împarte acum nu în națiuni ci în clase, că actualul sistem economic determină o divizare transversală a omenirii și nu una longitudinală. E un lucru de care îți dai seama foarte evident cînd călătorești, cînd umbli prin lume, cînd vezi națiuni atît de deosebite și totuși atît de asemănătoare!... Firește, mai există încă particularități „naționale”, n-au dispărut încă definitiv dar mult mai puternică este deosebirea dintre profesiunile și păturile sociale din care fac parte oamenii decît dintre naționalități! Naționalitatea vine pe planul al doilea. Căci capitalismul șterge totul: obiceiuri, moravuri.

...Un lucru e sigur: actualul război inaugurează o epocă pe care istoricii viitorului o vor consemna ca începutul unei mari revoluții socialiste. Chiar de pe acum clasa muncitoare din toate țările capitaliste dezvoltate trebuie să înalte steagul războiului, pe care să înscrie revendicarea: dictatura proletariatului și producția socialistă. Sistemul capitalist o să lupte pe viață și pe moarte ca să se mențină. Dar nu încapă înăoi că fiecare atac revoluționar al clasei muncitoare împotriva capitalismului și pentru dominația de clasă a proletariatului în țările înaintate o să zdruncine stabilitatea capitalismului, deschizînd drumul spre ordinea socialistă... O mare contribuție la lupta revoluționară pentru socialism, la cauza revoluției socialiste o va aduce proletariatul rus; acesta nu-i frînat de „tradițiile” spiritului mic burghez, moștenite de proletariatul din centrul Europei din epoca „meșteșugărească”.

New York. 22 decembrie. În tren. Între Toledo și

New York..

În aceste zile simt mai acut puterea războiului. Crăciunul. Dar pentru Europa el nu e decît o sporire a chinurilor de fiecare zi. Cît sînge curge, cîte crime se comit în fiecare zi, în fiecare ceas... Și războiul care ne domină pe toți, care dispune pe nevăzute de destinul fiecăruia dintre noi...

Apasă asupra atmosferei ca un nor greu și nu ne lasă să respirăm din tot pieptul. Mi se pare că dacă războiul s-ar termina, dacă s-ar anunța că

munca socialistilor trebuie să urmărească transformarea războiului imperialist într-un război pentru eliberarea clasei muncitoare, într-un război civil!..

2 februarie. New Jersey.

Un om venit din Lumea Veche, care cunoaște America din cărți, mai crede încă că America este într-adevăr Lumea Nouă!..

Unul vede în fața ochilor numai marile realizări tehnice dobîndite de forțele marii republici, de regimul ei democratic. Altul e dezgustat de America ca de o țară în care pe primul plan se află „businessul”, în care dolarii sînt totul, în care se luptă și pentru dezvoltarea spiritului. Un al treilea e atras de „posibilitățile”, de perspectivele pe care America le-ar deschide tuturor. Un astfel de om își imaginează America ca pe o țară cu zgîrie-nori de piatră, pe dinaintea ochilor i se deslășoară imagini din filme absurde cu cowboy pitorești călărînd prin preii sălbatici, gata-gata să se ucidă cu focuri de revolver.

Dar oricum și-ar imagina străinii America, un lucru e cert: li se pare că în America totul trebuie să fie altfel, mai bine sau mai rău decît la noi în Europa, dar în orice caz altfel. Nimic mai greșit decît această părere. Originalitatea Americii este o legendă la fel de învechită ca și basmul despre marea „libertate” americană; aceasta a existat cîndva dar acum a dispărut o dată pentru totdeauna.

...Dacă un european poate fi uimit într-adevăr de ceva, apoi nu poate fi uimit de originalitatea Statelor Unite ci de lipsa lor de originalitate, de inexistența vreunei caracteristici originale, care, după părerea europenilor, ar trebui să deosebească Lumea Nouă de foarte bătrîna Europă. Privești America, cercetezi fenomenele care se întîmplă aici și-ți spui uimit: ce stereotipă, ce monotună, ce uniformă a devenit lumea! Aceleași tendințe în viața socială, aceleași particularități în viața de familie, aceleași orientări în politica cercurilor conducătoare, aceleași lupte între grupuri sociale antagoniste, aceleași tipuri, aceleași calități și trăsături umane caracteristice, determinate nu de apartenența la națiunea, țara sau continentul în care s-a născut omul, ci de clasa socială din care face parte.

21 februarie 1916, ora 6 seara.

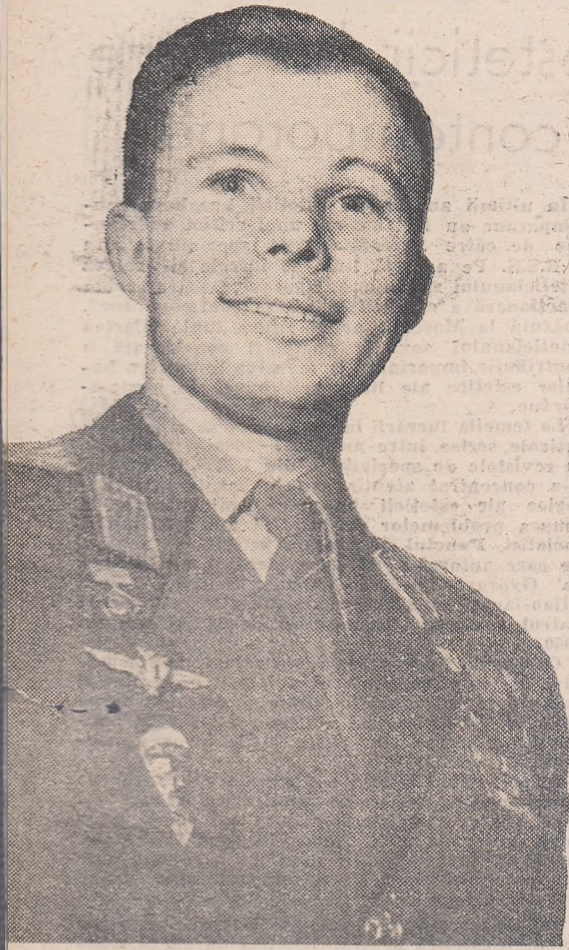
Am trecut de ultimele forturi ale New York-ului. În față se întinde oceanul, iar în urmă am lăsat viața zgomotoasă, de activitate febrilă a acestor patru luni și jumătate trăite în America...

Același „Bergensfjord”. Mi-e cunoscut. Dau chiar și peste doi-trei călători cu care am venit la New York.

Pe dinaintea hublourilor sclipesc cînd și cînd faruri, vapoare cu lumini puternice... Dar curînd o să rămînem față în față numai cu oceanul, mările, amenințător.

Rămas bun, Americă!..

Sîntem gata pentru noi zboruri

de maior I. Gagarin

Pilot-cosmonaut al U.R.S.S.

Erou al Uniunii Sovietice

Din clipa cînd omul a devenit conștient de el însuși s-a simțit atras de înălțimi, a invidiat păsările care zboară ușor și liber în orice direcție. Dar putea oare omul să se mulțumească cu invidia. Se înțelege că nu. Această făptură puternică, înzestrată cu rațiune și forță, trebuia să învețe să zboare, trebuia să cunoască despre Univers mult mai mult decît i-o îngăduia atmosfera. Dincolo de aceasta se întinde Cosmosul: spațiu neexplorat înconjurînd globul terestru, cu un cer completamente negru, cu un soare strălucitor ca un bulgăre de foc, presărat cu stele care nu sclipesc.

Omul s-a avîntat mai întîi spre cer iar mai apoi și în Cosmos. Fără a-și îngădui o clipă de răgaz, a meșterit aripi, a umflat baloane cu aer cald, a construit un aparat de zbor mai greu decît aerul, apoi... În octombrie 1957 satelitul lansat de om a trecut hotarul spațiului cosmic, zburînd spre întinderile nesfîrșite ale Universului. A fost primul pas. Puțin după aceea sovieticii au înscris în istoria Pămîntului o nouă pagină glorioasă. Asta s-a întîmplat exact acum un an, la 12 aprilie 1961.

Eu, simplu om sovietic, tînăr comunist, am avut marea cinste de a întrupa cel dintîi acest vis al omenirii, de a fi cel dintîi om care s-a avîntat în spațiul cosmic.

De multe ori sînt întrebat ce consider că este cel mai important pentru cariera mea de astronaut. Trebuie să mărturisesc cu toată sinceritatea că mi-e greu să răspund în cîteva cuvînte. Dar voi încerca să explic ce condiții trebuie să îndeplinească cel care se consacră zborului, înălțimilor, Cosmosului. Desigur, cea dintîi însușire, necesară ca aerul, este conștiința netă a scopului către care aspiri. Trebuie să știi de ce te avînți spre asaltul necunoscutului, cărei cauze îi slujești din

toată inima, trebuie să ai sentimentul datoriei: — la fel ca soldatul care a jurat credință Patriei lui.

Intr-o bună zi „Vostok” și-a luat zborul. Aceasta n-a însemnat o experiență riscantă sau nădejdea unui succes datorit hazardului. Științii sovietici au anunțat lansarea imediat după start. Căci erau siguri de succes. Înaintea de asta ei declaraseră că omul se va avînta în spațiul cosmic nu pentru a bate un record sportiv, ori pentru a face senzație, ci în numele științei și numai atunci cînd va exista siguranța unui zbor complet lipsit de primejdii.

Așa dar, pentru prima oară în istorie, în aprilie anul trecut omul a putut privi Pămîntul din Cosmos. Curînd, asaltul planificat al Cosmosului a fost marcat de o nouă victorie uluitoare a rațiunii umane: nava cosmică sovietică „Vostok-2”, avînd la bord pe pilotul-cosmonaut Gherman Titov a realizat un zbor de 25 de ore în Cosmos, străbătînd 700.000 km. Realizările din aprilie și august nu sînt, însă, decît primii pași pe drumul lung și greu care duce spre aștrii din oceanul Universului. Mai sînt încă multe de făcut. Zborurile navelor cosmice pe orbite în jurul Pămîntului vor continua.

Avem toate motivele să credem că vor fi deschise trasee cosmice spre Lună — corpul ceresc cel mai apropiat de Pămînt. Primele zboruri cosmice și mai ales zborul de 25 de ore al lui Gherman Titov au dovedit în principiu că omul poate să se avînte spre această planetă. Explorarea Lunii poate începe cu lansarea unor stații automate care să alunizeze „ușor”, strîngînd datele necesare și transmițîndu-le pe Pămînt.

Ulterior se va putea trimite un „lunnik” cu oameni la bord, care să exploreze Luna și să aducă pe Pămînt mostre de roci lunare. Stabilirea acestui traseu de aproximativ 1 milion de kilometri poate crea premisele necesare pentru zborul oamenilor spre Marte, Venus și asteroizi.

Uniunea Sovietică are o puternică industrie grea, cea mai înaintată tehnică spațială. Știința sovietică este dezvoltată de oameni de știință de mare talent. Planurile lor cutezătoare sînt puse în practică de mari colective de constructori, ingineri și muncitori.

Planeta noastră este locuită de 3 miliarde de oameni. Toți cei cărora le e drag progresul au apreciat la justă ei valoare forța Țării Sovietelor, geniul poporului nostru. Am avut prilejul să vizitez țări din Europa și Asia, Africa și America Latină. Am cunoscut mulți oameni de convingeri, condiție socială și rase diferite. Cu toții au dorit să-și exprime gîndurile și sentimentele încercate după o victorie care multora li se părea nevroșimilă, încă la 11 aprilie anul trecut. Pretutindeni am simțit un mare interes pentru țara noastră care deschide omenirii drumul spre viitor.

Prietenii mei cosmonauți se pregătesc de noi zboruri. Ei au mult de lucru și se achită de sarcinile încredințate. Lucrul e de înțeles. După Congresul al XXII-lea al Partidului sînt cu toții — o știu bine — plini de entuziasm și vor să facă cît mai mult.

Cosmonauții își vîd de treburile lor obișnuite: antrenamentele la aparatele și instalațiile speciale. Viitorii cuceritori ai Cosmosului studiază structura astronavei și utilajul ei în uzine și laboratoare, fac zboruri de antrenament pe avioane, fac lansări cu parașuta. Necesitatea imperioasă de a dobîndi noi cunoștințe ne-a îndemnat, pe Gherman Titov și pe mine, să intrăm la Academia militară de ingineri de aviație „Jukovski”. Căci pentru viitoarele zboruri, în afară de o sănătate excelentă, sînt necesare cunoștințe temeinice de aeronautică și inginerie. Cosmonautul trebuie să fie deopotrivă pilot, navigator, inginer și explorator.

Medicina și Cosmosul

În aceea memorabilă zi de 12 aprilie 1961, în serviciul omului a fost să intreaga experiență cîștigată știință și tehnică în procesul de dierie a spațiului cosmic.

Au fost aleși indici pentru un control medical permanent în timpul zborului (electrocardiograme, curba sîngelui arterial, mișcările respiratorii ale cuștii toracice) a căror transmitere prin radio furniza informații sigure despre starea cosmonautului și nu-l împiedicau să execute programul de zbor. Acești indici, obiective importante ale stării fiziologice, au fost, pentru prima dată în istoria medicinei cosmice, substanțial îmbogății cu date exacte de prețioasă: datele pe care oferea însuși cosmonautul asupra stării și capacității sale de lucru. Au nîc o etapă a zborului schimbate — raportate la starea normală — intervenite în circulația sîngelui, în respirație, în activitatea sistemului nervos și în aceea a organelor simțurilor n-au întrecut limitele reacțiilor fiziologice normale. Starea sănătății lui Iuri Gagarin după zbor dovedește acest lucru cu prisosință.

Pentru medicină, acest rezultat al zborului spațial e deosebit de important. El a confirmat strălucite preziciile și pronosticurile făcute pe baza unor lungi ani de muncă, dovedit justetea sistemelor de selecție și antrenament fizic general și special al cosmonautului. Succesul lui Gagarin a fost, la puțin de patru luni după zbor, confirmat și aprofundat de zborul lui Gherman Titov nu trebuia să se mărginească numai la o scurtă călătorie asupra lumii imponderabile, ci trebuia să trăiască în ea timp de 24 de ore, îndeplinind în același timp un program vast, extrem de complex și anume să urmeze cu atenție aparatele care înregistrau funcționarea dispozitivului cosmonavei, să întrețină o legătură dublă și constantă cu Pămîntul, să piloteze nava, să observe cu atenție priveliștea de dincolo de nori, să facă însemnări în jurnalul de bord.

În timpul zborului lui Titov, fiziologia umană s-a îmbogățit cu multe noi. În timpul zborului pilotul păstrat neatînsă capacitatea de memorie, memoria, atenția și o bună rezistență la mișcările. E drept, a fost în cîteva rînduri de amețelă, dar aceasta a fost singura senzație subiectivă dezagreabilă prici-

de acad. Vasili Parin

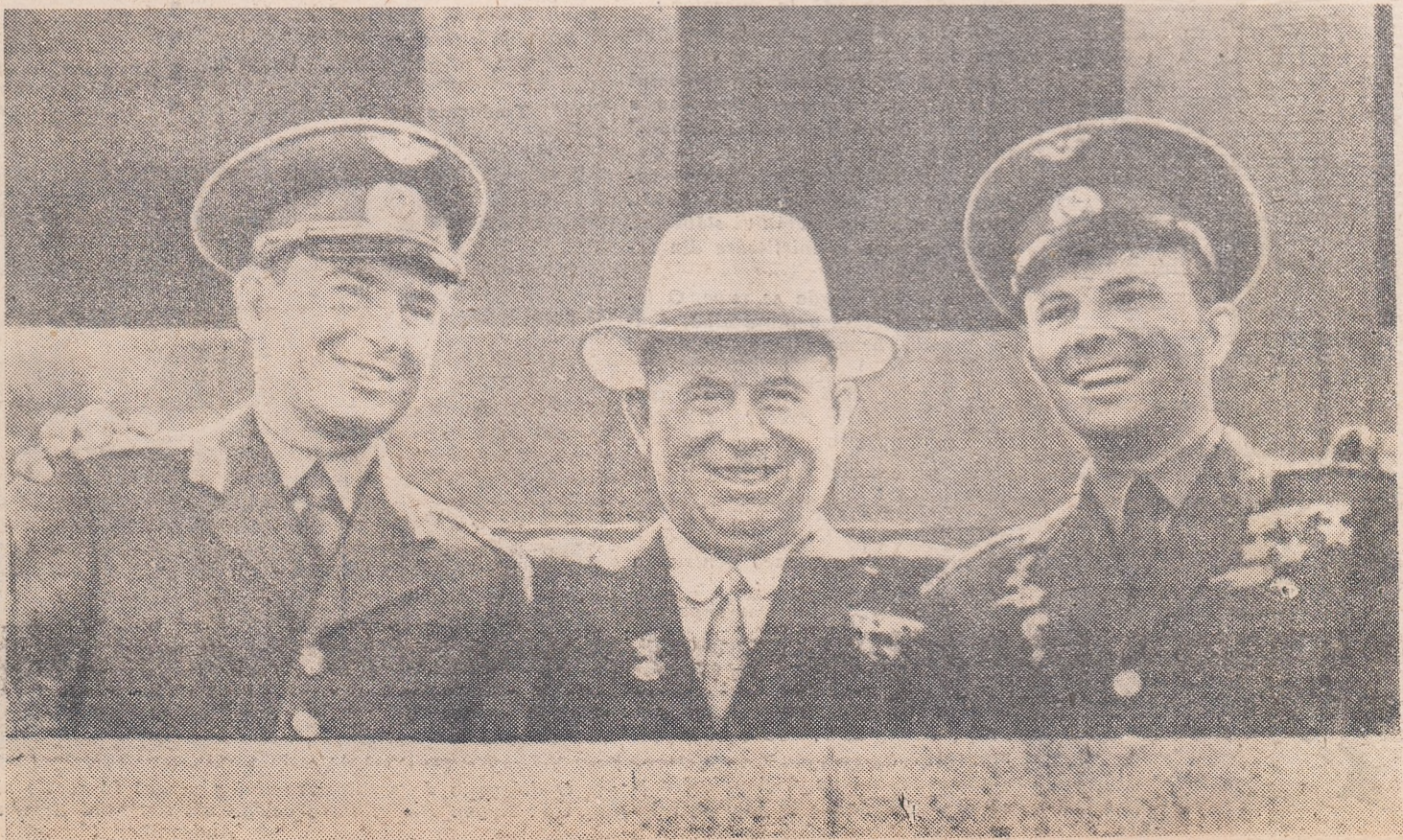
nuită de imponderabilitate. Amețelile dispăreau cînd cosmonautul stătea liniștit și nu făcea mișcări brusce cu capul. E foarte posibil ca această stare să fi fost condiționată de particularitățile fiziologice individuale ale aparatului vestibular al lui Gherman Titov. Viitoarele zboruri cosmice o vor preciza. E important să subliniem că tema unor savanți de posibilitatea unei îngreunări a reacțiilor organismului la coborîre în cursul trecerii de la starea de imponderabilitate la suprasolicitați ridicată, s-a dovedit neîntemeiată. Titov a declarat: „N-a fost o tranziție bruscă. Simțeam că revenisem la starea mea firească”.

Zborul lui Titov a fost lung, așa cum pilotul a trebuit să fie protejat împotriva radiațiilor. Cosmonava a fost special concepută pentru aceasta. În plus a fost organizat și un serviciu de observare a Soarelui și s-a procedat la un sondaj radiologic direct al stratosferei, care oferea cu regularitate

date cu privire la posibilitatea unei explozii în soare.

Pentru zboruri și mai lungi va fi, fără îndoială, nevoie ca în nava cosmică să existe un model miniatură al globului terestru cu ciclul său închis și echilibrat de transformare a substanțelor: organisme vegetale vor trebui să asimileze prin fotosinteză gazul carbonic expirat de om, să îmbogățească aerul în oxigen, să creeze materii organice pulverizate pentru hrană. Reziduurile naturale vor trebui transformate în materii minerale asimilabile de către plante.

În principiu această cale este limpede, dar nenumăratele detalii tehnice ale unei astfel de „geneze” mai cer încă un mare volum de muncă. Sistemele ecogenice închise nu vor putea fi practic utilizate decît dacă componenții lor vor fi suficient de economici din punctul de vedere al dimensiunii, greutateii, consumului de energie. Nu poate încăpea, însă, îndoială că aceste condiții vor fi îndeplinite și atunci în fața omenirii se vor deschide posibilități nelimitate de cucerire a spațiului cosmic.

Bariera necunoscutului

— FRAGMENT —

Scenariu de B. Cirkov, D. Radovski și M. Arlazarov

Pe un aerodrom sovietic se fac experiențe cu avionul-rachetă „Ciclon”. În timpul unui zbor de încercare, pilotul Kazanțev și-a pierdut viața.

Care să fie cauza? Vera Borisovna, o tânără fiziiciană și inginerul pilot Baikalov primesc misiunea de a elucida împrejurările în care s-a produs catastrofa. Baikalov e convins de calitățile „Ciclonului” și își asumă riscul de a repeta zborul lui Kazanțev dat fiind că știința aeronautică are nevoie urgentă de această verificare pentru a asigura securitatea zborurilor spațiale.

Fragmentul pe care-l publicăm descrie momentul culminant al acțiunii. Baikalov conduce „Ciclonul”. La un moment dat apare o luminiscentă, care a fost și cauza catastrofei anterioare. Luminiscenta se datorește vitezei excepționale a aparatului și activității sporite a soarelui în anumite perioade. Fenomenul a fost lămurit. Baikalov aterizează cu bine; costumul său special l-a apărat de radiațiile de care la un moment dat crezuse că a fost atins.

Deodată din orchestră răzbate o notă neliniștitoare care vibrează... Difuzorul transmite distinct mesajul lui Baikalov :

— Aici „102”... Observ o luminiscentă.

Pe fondul sunetului neliniștitor care se amplifică în orchestră defilează următoarele imagini: întorcând capul, Laghin îi aruncă o privire disperată lui Sokolov... Vera e pe scaunul ei, cu fața crispată, cu ceafa lipită de perete... Romașov supraveghează cu privirea încordată aparatele care înregistrează bătăile inimii, respirația și tensiunea pilotului. Acele aparate și-au modificat brusc caracterul înregistrărilor.

De sub casca transparentă, ochii lui Baikalov privesc țintă, dilatați. O flacără albastră înflăcărește chiar în fața cabinei. Viteza crește și lumina devine tot mai puternică...

— S-ar putea ca iar... Laghin se întoarce spre Sokolov, pradă unei îndoieli dureroase. Acesta, fără să-i răspundă, comandă la microfon :

— „102”, micșorează imediat viteza. Evită șocul...

Numai deodată o mină taie contactul la două întrerupătoare. Baikalov e proiectat brusc înainte. „Ciclonul” începe să frizeze...

Acul indicatorului de viteză coboară încet: 6.400... 6.350... 6.300... Lumina din fața geamului slăbește... Se stinge nota neliniștitoare din orchestră.

Și deodată, coarda se rupe. O lovitură ca de tun, o ceață albă, densă, inundă brusc cabina, învăluind pilotul.

În aceeași clipă, toate acele aparate terestre tresar și apoi cad neputincioase; înregistratoarele automate desenează linii drepte, moarte...

— Legătura s-a întrerupt! exclamă neliniștit un telemetrizant.

Laghin se depărtează pentru o clipă de teodolitul lui :

— Imposibil! Chiar în clipa asta am văzut nava. Se pleacă pe ocular:

— O văd și acum...
— Și eu... — confirmă Sokolov. Se apropie de microfon și rostește: „102”, răspunde!... Mă auzi? „102” mă auzi?...

Ceața din cabina „Ciclonului” se risipește. Baikalov e în fotoliu, întins pe spate. Ține ochii închiși. O li-

cărire ritmică, provenită nu se știe de unde, își proiectează reflexele pe obrazul lui. Baikalov deschide încet ochii. Primul lucru pe care-l vede e semnalul roșu, pe care scrie: „Pericol! Radioactivitate”.

— „102”, răspunde! „102”. În receptor răsună glasul neliniștit al lui Sokolov.

Baikalov face un efort și răspunde :

— Aici „102”... Cupola de sticlă s-a spart.

Pilotul pune din nou stăpânire pe sine și pe navă. Examinează dintr-o privire cabina...

La punctul de observație, Laghin exclamă, ușurat :

— Trăiește!

Și imediat după aceea, Baikalov anunță hotărât :

— Încep coborîrea, aterizez singur.

La punctul de observație, o secundă de liniște totală. Sokolov e lângă Laghin. Vera e ceva mai departe, în fața ecranului de radar.

— „102”, de ce nu aterizezi cu „938”? întrebă Laghin.

Vera e nemișcată cu pumnii strinși în buzunarele scurtei. Are o față impasibilă, nici un mușchi n-a tresărit.

— „102”, te catapulezi imediat! Îți ordon! Imediat! țipă Laghin.

— Comenzile sînt în bune stare... Aparatele funcționează... Aterizez... răspunde Baikalov.

Apoi, vocea lui Vavilov :

— „102”, mă auzi? Aici „938”. Te aștept!

— Am fost iradiat.

Baikalov se apleacă și zărește din nou semnalele roșii. Se aude tic-tacul dozimetrului.

— Am auzit, băiete... Lasă prostiile. Ai să distrugi degeaba aparatul... Apropie-te. Te aștept.

Cabina avionului-purtător, Vavilov se întoarce și comandă :

— Echipaj! Părăsește imediat avionul. Imediat!

Și după câteva secunde :

— „102”, pregătește-te... Aștept!...

Traducere de P. GRANEA

Critica esteticii burgheze contemporane*)

În ultimii ani bazele esteticii burgheze contemporane au fost supuse unei critici amănunțite de către cercetătorii de specialitate din U.R.S.S. Pe această linie se înscrie și cartea esteticianului sovietic A. Egorov „Despre esența reacționară a esteticii burgheze contemporane”, apărută la Moscova acum câteva luni. Cartea esteticianului sovietic poate fi considerată o contribuție importantă în ofensiva împotriva bazelor estetice ale literaturii burgheze contemporane.

La temelia lucrării lui A. Egorov se află câteva articole scrise între anii 1957-1960 și publicate în revistele de specialitate din U.R.S.S. Autorul și-a concentrat atenția asupra bazelor metodologice ale esteticii burgheze contemporane și asupra problemelor de estetică ale realismului socialist. Punctul de plecare se află în replica pe care autorul o dă unor ideologi revizionisti ca György Lucács, Vidmar, Lefebvre, Tia Cijao-ian și orientării reacționare a celui de al patrulea congres de estetică de la Atena, din 1960.

Cartea lui Egorov are dublă valoare: informativă și teoretică. Autorul a folosit un material vast; volumul cuprinde citate și note din aproximativ 160 de lucrări ale unor esteticieni burghezi, în afara celor peste 30 de izvoare marxiste.

Principalele tendințe ale esteticii burgheze contemporane reies din analiza celor mai noi lucrări ale teoreticienilor burghezi și ale unor înaintași, cum ar fi Croce, Bergson, Freud etc. Accentul investigațiilor cade pe probleme care au fost și continuă să fie obiectul unor aprige dispute ideologice.

În epoca noastră, arată A. Egorov, nu poate exista o estetică neutră. Estetica burgheză reacționară este una din cele mai subtile forme de apărare a modului de viață burghez, a politicii capitaliste de subjugare și oprirare, a ideologiei burgheze.

Majoritatea esteticienilor burghezi preferă să-și ascundă opiniile sub masca demagogică a obiectivismului. Complăcindu-se în situația de paraziți pe tărîmul sacru al descoperirilor științifice, ei ridică idealismul fizic la rangul de teorie estetică și cultivă dezolarea, frica animalică în fața descoperirilor științifice contemporane, prezintă viața ca jocul periculos al unor „forțe misterioase” pe care omul nu este în stare să le stăpînească.

Curențele esteticii burgheze contemporane vădesc, așa cum demonstrează autorul, o ruptură categorică cu toate cuceririle progresiste anterioare din domeniul filozofiei și esteticii.

Încă de la sfîrșitul veacului al XIX-lea și începutul secolului XX estetica burgheză a promovat, într-o măsură tot mai mare, tot felul de școli subiectiviste, impresioniste, abstracționiste, voluntariste — antiunane în esența lor. O asemenea școală susține, de pildă, că arta nu s-a schimbat din timpul paleoliticului dat fiind că și omul a rămas neschimbat.

Promotorii esteticii burgheze reacționare contemporane se impart, după A. Egorov, în două categorii: apărători declarați ai orinduirii capitaliste și apărători ei deghizați, revizionisti, pseudo-marxiști care înlocuiesc dialectica cu sofistica și eclecticismul. Cu toții însă, și-au dat mina în luptă împotriva esteticii marxist-leniniste și a realismului socialist. Din cele patru capitole ale cărții, unul este consacrat problemei revizionismului în estetică. El opune revizionismului și tuturor curentelor doctrinare ale esteticii burgheze principalele teze ale esteticii marxist-leniniste, oprindu-se în capitolul final asupra trăsăturilor esențiale ale acesteia, asupra partinității comuniste.

Apreciind-o ca o expresie a idealului nostru despre frumos și adevăr, A. Egorov vede în estetica marxist-leninistă un factor de mare însemnătate în avântul culturii socialiste și al educației estetice a poporului, în spiritul comunismului.

Dumitru Copilin

A. Egorov, „Despre esența reacționară a esteticii burgheze contemporane” (O reacționară susținătoare sovremennoî burjuaznoî estetiki — Gostizdat, Moskva 1961).

O delegație de scriitori români a vizitat în aceste zile U.R.S.S. În fotografia noastră: Eugen Barbu între colegii săi sovietici Semen Kirsanov (stînga), și Irakli Andronikov (dreapta)

Trei spectacole

Sentimentul cu care am pășit întâia oară într-o instituție teatrală din Moscova a fost unul de firească emoție. Am studiat la început puțin cu coada ochiului comportarea publicului. Și ceea ce am remarcat chiar din prima seară a fost faptul că deși toți se simțeau în teatru ca într-un lăcaș ce le era familiar, o atitudine respectuoasă însoțea fiecare gest și mișcare. Ceea ce denotă un profund respect pentru artă. Respect care este prezent în tot timpul desfășurării spectacolului. Am mers prima seară la teatrul „Vahtangov”. Păstram încă vii în minte excepționalele spectacole (din păcate prea puține!) prezentate în urmă cu doi ani la București de acest teatru contemporan și înnoitor. Acum vedeam actorii care ne-au cucerit inimile (Borisov, Iakovlev, Plotnikov, Ulianov) într-o piesă amuzantă, vicioasă, plină de vervă — „Bucătăreasa s-a măritat”, de Anatoli Sofronov. Un vodevil scris cu gust și simț al măsurii, stîrnind hohote de ris la tot pasul, menținînd trează atenția spectatorului timp de aproape două ore. Publicul moscovit apreciază asemenea spectacole populare, care transmit cu mijloacele specifice ale comediei ușoare un sentiment de bună dispoziție și optimism. Textul câștigă mult prin spectacol, sugestiile partiturii fiind fructificate cu ingeniozitate de actori. Apriga bucătăreasă ajunsă soție și mamă se vede în situația de a fi neglijată (ca și prietena ei Galina) pentru o apariție neobișnuită prin părțile acelea: o absolventă a Institutului de artă dramatică, instructora echipei artistice. De aici tot soiul de peripecii care, ca în orice vodevil, se vor termina cu bine. Regia semnată de Alexeeva a reușit să creeze un ritm susținut, o desfășurare alertă. Părăsești sala de spectacol bine dispus. Ești recunoscător celor care ți-au descrescit pentru două ore fruntea printr-un joc de bună calitate. Și în același timp ai sentimentul că toți actorii ți-au demonstrat că și în limitele comediei ușoare se pot realiza creații actoricești de nivel înalt dacă îți iubești profesia și îi stimezi pe spectatori.

O seară mai târziu ne-am întâlnit tot cu prieteni mai vechi: actorii teatrului „Mossoviet”. I-am văzut în urmă cu trei ani la București, prezentînd câteva piese din repertoriul contemporan și clasic. Clădirea teatrului „Mossoviet”, situată în centrul Moscovei, lângă hotelul „Pekin”, este o primitoare și ingenioasă construcție modernă. Sala dispusă în amfiteatru oferă posibilități excelente de vizionare oricărui spectator. În seara aceea se reprezenta „Vasili Tiorkin”, dramatizare în două acte și douăsprezece tablouri de K. Voronkov, după cunoscutul poem al lui Tvardovski. Adaptarea pentru scenă, în versuri, a reținut în special din această capodoperă pasajele cu un dominant caracter epic. Pentru a nu se știrbi însă specificul și tonul general al poemului sînt prezente și momentele lirice, reliefate discret, cu multă căldură și finețe. Un

spectacol ingenios construit de regizorul Șaps. Are multă mișcare, multă culoare — fără a cădea nici un moment în naturalism.

Deși toți cei din sală cunoșteam poemul n-am avut niciodată sentimentul că asistăm la un spectacol știut mai dinainte. Esența originalului se păstra nu numai prin fidelitatea dramatizării ci și prin faptul că spectacolul aflase tonalitatea cea mai potrivită poemului, și anume acea îmbinare a elementului eroic cu umorul de esență populară. Un spectacol cu adevărat mare la care nu o dată aplauzele de-a dreptul entuziaste ia scena deschisă răsplătesc ingeniozitatea unor actori talentați în frunte cu tînărul B. K. Novikov, interpretul atît de vioi și suplu al lui Vasili Tiorkin.

În seara următoare am revenit la „Mossoviet”. De data aceasta ne-am întâlnit cu o piesă nouă a lui I. Stok (premierea avusese loc cu câteva zile înainte). Îi spune „Prospectul Leningrad” și are ca temă viața de fiecare zi a unei familii sovietice. În cele trei acte ale piesei spectatorul asistă la o pasionată dezbateră etică avînd ca temă problema răspunderii fiecăruia pentru faptele celuilalt. În existența liniștită a acestei familii sovietice intervin la un moment dat unele momente mai dificile. Fiul, tînăr fotbalist cunoscut, privește oarecum disprețuitor dragostea Mașei, o fată cuminte, așezată. Soția celuilalt fiu, plecat cu o misiune în India, devine prietenă unui om care se dovedește a fi necinstit pe planul vieții morale. Și, totuși, acești oameni au resursele sufletești de a birui clipele de slăbiciune. Desfășurarea dramatică a piesei, condusă în numele comandamentelor eticii comuniste, etica adevărului și a răspunderii față de om, a lipsei de compromis interesează spectatorul. Piesa lui Stok se înscrie printre operele literare în care omul contemporan regăsește, în frământările și întrebările eroilor de pe scenă, răspuns la multe din problemele care-l preocupă. I. Stok privește cu subtilitate procesele psihologice ale personajelor și le evidențiază cu finețe resorturile acțiunilor, iar regizoarea Anisimova-Vulf a căutat să afle tonul cel mai potrivit al acestui spectacol, trăind totul în culori sobre, discrete. Destul să spunem că în distribuție s-a aflat marele actor Mordvinov și alături de el Ia Savvina, cunoscută din filmul „Doamna cu cătelul”, pentru a înțelege că am asistat la un spectacol de o frumoasă ținută artistică, în care poezia vieții ne-a apărut în culori discrete și delicate.

Sînt numai câteva impresii pe marginea a trei spectacole care au demonstrat înalta ținută a teatrului sovietic de astăzi, deosebita înzestrare intelectuală a regizorilor, artiștilor și dramaturgilor, mereu în căutare de noi modalități de expresie, pentru reliefaarea preocupărilor și vieții sufletești a omului contemporan.

Valeriu Ripeanu

ZENAIDA
PALLY
NE-A POVESTIT

Despre
o proiectie, o operă și o dorință...

După cite am aflat mai apoi nu era pentru prima oară cînd avea loc o asemenea proiectie acasă la artista poporului Zenaida Pally. Și cu alte prilejuri, solicitată să povestească prietenilor sau colegilor despre turneele făcute, despre locurile străbătute și oamenii întîlniți, apreciați cîntăreață mai făcuse apel la această „minunată peliculă” — cum o numește Zenaida Pally — primită în dar de la Televiziunea din Erevan...

De fiecare dată, însă, filmul i se pare nou și inima îi bate ceva mai puternic, trăind, parcă, pentru prima oară momentul acela al reuniunii oamenilor de artă și cultură din Erevan, organizată în cinstea cîntăreței din București. Personalități de seamă din viața culturală și teatrală, cei mai mari artiști ai R.S.S. Armene au înconjurat-o cu nețărmurită dragoste, cu o sinceră căldură.

...Luminile s-au aprins, proiectia s-a terminat dar, — nici nu se putea altfel — subiectul a rămas același.

Aproape de fiecare dată cînd a fost în Uniunea Sovietică, Zenaida Pally a luat și drumul R.S.S. Armene. A cîntat în „Carmen”, în „Aida” și „Trubadurul”, în concertele simfonice cu orchestra Filarmonicii, la posturile de radio și televiziune, a făcut înregistrări pe discuri.

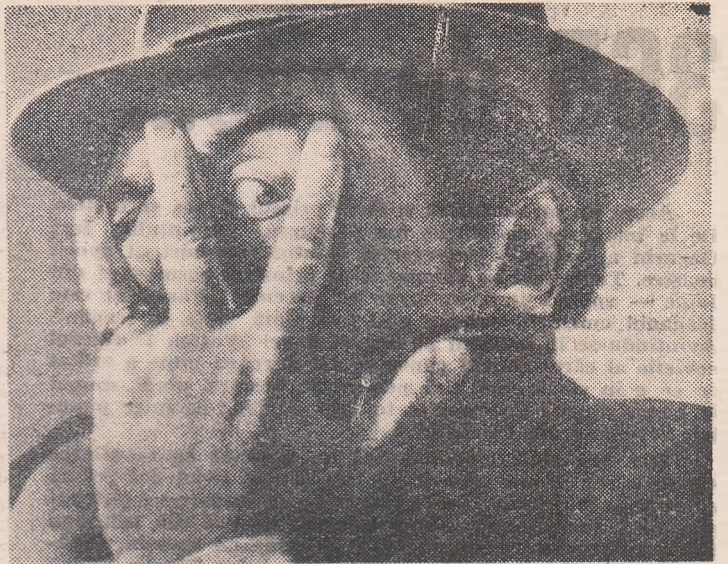
— Chiar de la primul meu contact cu publicul și cu artiștii din Erevan am stabilit reciproc, spontan și cred definitiv, o puternică afecțiune. Auzisem încă de la Leningrad, prin glasul excelentului Pavel Lisitiian și altă dată prin glasul prietenei mele Zara Doluhanova, citeva cîntece pe motive folclorice care exprimau viața, lupta și năzuințele bravului popor armean. Ele m-au cucerit și am început să le învăț unul după altul;

pe unul din ele — intitulat „Visul” — l-am cîntat în limba armeană în fața publicului din Erevan. Surpriza aceasta a impresionat plăcut publicul și m-am ales cu un surplus de aplauze la „scenă deschisă”. Aud și acum aplauzele astea și cuvintele frumoase cu care am fost răsplătită în R.S.S. Armeană... Ca să le merit în continuare mă străduiesc ca în timpul meu liber să-mi îmbogățesc repertoriul cu alte cîntece armenice ale căror partituri se află, așa după cum puteți vedea, pe masa mea de lucru...

Răsfoim albume întregi cu notele acestor cîntece; unele au dedicații scrise de cîntăreți din Erevan. Ajungînd la o partitură masivă Zenaida Pally o privește îndelung și apoi ne explică:

Sandu Naumescu

(Continuare în pag. 10-a)

Eduardo de Filippo

la Moscova

Popularul dramaturg, regizor și actor italian Eduardo de Filippo, care se află în turneu în Uniunea Sovietică cu trupa teatrului său, a luat parte, împreună cu mai mulți scriitori și ziariști sovietici, la o masă rotundă organizată de revista „Nedelea”. A fost o întîlnire care a prilejuit un interesant schimb de opinii despre creația teatrală contemporană și a făcut posibilă o mai apropiată cunoaștere a personalității celebrului om de teatru italian. De Filippo a vorbit despre activitatea și repertoriul teatrului ce-i poartă numele, despre piesele lui și despre lumea pe care o zugrăvesc, despre conlucrarea dintre dramaturgul, regizorul și actorul De Filippo. Oaspetele a prezentat apoi programul actualului turneu în U.R.S.S.:

— Pentru spectatorii sovietici am ales patru comedii — a spus De Filippo. M-am oprit anume la ele deoarece pot oferi o imagine completă și obiectivă despre ceea ce am izbutit să realizez după ani îndelungași de muncă în tripla mea activitate. Trei din aceste piese sînt cunoscute publicului — „Filumena Marulano”, „Neapole — orașul milionarilor” și „Blestematele fantome”.

Sincer vorbind, sînt emoționat înaintea premierei de la Moscova și nu numai pentru că urmez să debutez în fața spectatorilor sovietici. În timpul primei mele călătorii în U.R.S.S. l-am văzut pe Ruben Simonov interpretînd pe scena „Vahtangovului” rolul lui Domenico Soriano din „Filumena”. Tot atunci am aplaudat tînărul colectiv al teatrului „Sovremennik”, care prezenta „De Pretore Vincenzo” iar la Teatrul Armatei Sovietice mi s-a părut că eu însumi sînt regizorul spectacolului „Familia mea”.

Iată de ce e atît de complicată sarcina mea: ca dramaturg am devenit de multă vreme locuitor al Moscovei, dar ca actor și regizor mă aflu abia la prima cunoștință cu moscoviții. Actorului Eduardo de Filippo îi este greu să joace, căci fără voce, publicul va fi întotdeauna sub impresia primei montări. De aceea ne-am rezervat un atu — o piesă necunoscută încă în U.R.S.S. — „Primarul din Sanita”. E ultima mea piesă. (Eroul ei e un

răzvrătit împotriva arbitrarului legilor burgheze, neîndurătoare față de cei slabi și mărinimoase cu cei puternici. El vrea să găsească dreptatea supremă, dar aceasta se dovedește în afara legii și eroului nu-i mai rămîne decît moartea).

Mă aflu pentru a doua oară la Moscova — am descoperit țara dv. acum patru ani. Ce știm pînă atunci despre Rusia? Ziarele scriau — stepă, Dostoievski, Siberia, zăpadă. Era imaginea unor literați care nu vroiau să vadă Rusia decît așa.

La Moscova am găsit însă o vreme de primăvară și, sub potopul razelor solare ce se revărsau asupra orașului și a inimii mele am înțeles natura Rusiei de astăzi, sigură de ea și optimistă. Am fost irapat de chipurile oamenilor pe care i-am întîlnit pretulindeni — pe străzi, în magazine, în sălile de spectacole. Ele radiu o bucurie calmă, bunătaiea unor oameni puternici. Și am înțeles că este chiar țara pe care am visat-o.

M-am întîlnit cu colegi din cele trei profesii ale mele. Sînt oameni modești și discreți. Au modestia proprie unor inteligențe și talente deosebite.

Pentru a doua oară am venit spre dumneavoastră cu nespūsă bucurie. Am plecat de acasă, dar mă simt aici ca și acasă. Nu vreau să abuzez de ospitalitatea dv., dar trebuie să vă spun că „mă simt ca acasă”, în cel mai bun sens al acestui cuvînt.

Acum un an omenirea a făcut primul ei pas spre stele. De la înălțimea de 300 de km deasupra Pământului Iuri Gagarin a transmis Universului salutul comunist al epocii noastre. Tjolkovski — compatriotul primului cosmonaut din lume — spunea încă în urmă cu decenii: „Pământul este leagănul omenirii, dar nu poți trăi toată viața în leagăn”. Avionându-se în înălțimi pe bordul navei „Vostok 1” flacăul sovietic al cărui chip îl cunoaște azi întreaga lume a arătat de ce e în stare omul: el poate trăi, respira, gândi, munci în nemărginirile Cosmosului tot atât de bine ca între punctele cardinale ale Pământului.

Încă din clipa când oamenii au ascultat cu răsuflarea tăiată știrea despre zborul lui Gagarin ei și-au dat seama că ceea ce se întâmplă acolo sus, în locuri în care nu pătrunseser încă nimeni până atunci, va avea urmări din cele mai însemnate asupra destinului a 3 miliarde de oameni. Călătoriile interplanetare ale eroilor lui Jules Verne țineau mai mult de domeniul aventurii. Ceea ce au înfăptuit Gagarin și mai apoi Titov ține de domeniul explorării științifice. Nu e departe timpul când oamenii vor folosi rezultatele acestei explorări așa cum folosesc astăzi oceanul aerian sau marea cale maritimă a nordului...

Navigând altă dată săptămîni întregi, Columb a îmbogățit harta planetei cu încă un continent. Zburînd 108 minute, Gagarin a adus oamenii în dar Universul întreg! Omenirea a jubilat și n-a existat om a cărui inimă să nu bată cu mindrie pe pământ la gândul că cea dintîi inimă omească a bătut în Cosmos!

Acum un an, în neuitata zi de aprilie au fost firește și glasuri care au răsunat distonant. Dușmanii înrăiți ai socialismului își dădeau seama că mersul ireversibil al istoriei le joacă o nouă festă: ei pierdeau pentru totdeauna posibilitatea priorității în cucerirea spațiului cosmic. Dacă la lansarea primului satelit artificial sovietic un general american a mai putut susține cu îngîmfare că totul nu-i „decît o bucată de fier”, acum un an noua „bucată de fier” avînd la bordul ei un om sovietic părea să-i fi lovit pe unii drept în moalele capului. În timp ce pe navele cosmice glasurile lui Gagarin și Titov au răzbătut pe Pământ acompaniate de muzica sferelor, unii generali și oameni politici americani au făcut să răsunе deasupra pământului glasuri iritate, însoțite de zăngănitul armelor. Mai e nevoie să arătăm că omenirea socotește, însă, a fi înfinit mai pe placul ei zborul în înălțimi luminoase, al sateliților sovietici, decît numărul record de explozii nucleare din întunecimile subsolului american? Cîte asemenea explozii (la care se adaugă cele proiectate în atmosferă, cu vădită intenție de a innegura cerul lumii) vor putea să refacă prestigiul american și să-i dea prioritatea pierdută pentru totdeauna?

Firește că zborul cosmonautului american John Glenn a adus și el o contribuție la explorarea spațiului cosmic, dar nimeni nu va uita vreodată că (după mai mult de zece aminări ale zborului său!) Glenn a fost primul cosmonaut american, în timp ce Gagarin a fost primul cosmonaut al lumii.

De ce au mers treburile mai repede și mai bine în Uniunea Sovietică decît în S.U.A.? Toată lumea trebuie să admită acum că răspunsul la această întrebare este: socialismul acționează ca o forță care dă omului aripi în timp ce capitalismul atîrnă omului plumb de picioare... Și deși în acest prim an al erei cosmice nici în S.U.A. lucrurile n-au stat pe loc, pașii au fost greoi, distanța străbătută a fost relativ mică. Acum specialiștii americani socotesc că au nevoie de trei-patru ani pentru a-i ajunge din urmă pe oamenii sovietici. Dar cine se îndoieste că în cursul acestor ani constructorii de nave cosmice și cosmonauții sovietici vor face noi pași înainte? Puternicele nave purtînd pe ele seceră și ciocanul vor duce pe oameni spre Lună, spre Marte, Venus... Aceste planuri seamănă desigur prea puțin cu cele ale unor afaceriști americani care se gîndesc nu atât la ceea ce pot aduce zburorile în Lună pentru știință, cît mai ales la ceea ce pot aduce aceste zburorî pentru buzunarul lor. Pînă acum un an mai era posibil să vinzi naiviilor parcele în Lună, dar odată cu cel dintîi zbor cosmic s-a văzut cîtă dreptate avea acel specialist american, care întrebă ce vor găsi compatrioții săi odată sosiți pe Lună, a răspuns: „Ruși!”. Rușii nu se gîndesc însă să cucerească Luna pentru a o parca ei pentru a o folosi ca trambulină pentru cucerirea sistemului solar...

Încă înainte ca americanul John Glenn să fi efectuat zborul său plin de emoții el a concesionat unei reviste de mare tiraj descrierea zborului său, pentru o mare sumă de dolari. Cu dolarii încașați el are acum de gînd să-și clădească un hotel în apropiere de Cap Canaveral, loc despre care se bănuiește că va atrage mulți turiști dornici să fie cît mai aproape de rampa de lansare a viitoarelor rachete.

Fiecare țară își are desigur obiceiurile ei și nimeni nu se va mira că în S.U.A. zborul cosmic poate deveni un „business” ca oricare altul. Un hotel cu nu știu cîte etaje, ca monument — care mai e pe deasupra și rentabil — care să amintească zborul în Cosmos, iată ceva cît se poate de tipic pentru modul de înțelegere american. În acest răstimp arhitecții sovietici se străduiesc să găsească acele idei profunde, acele linii și forme avîntate, acele materiale fără moarte cu ajutorul cărora să alcătuiască monumentele ce vor vorbi posterității de datele răsunătoare ale secolului nostru: lansarea în Uniunea Sovietică a primului satelit artificial al Pământului (4 octombrie 1957), primul zbor al lui Iuri Gagarin în Cosmos (12 aprilie 1961), cea dintîi zi completă petrecută de Gherman Titov în Cosmos (6-7 august 1961), primul om sovietic care a pus piciorul pe Lună (vei trăi, cititorule, cît de curînd această zi...). Într-un fel urmașii noștri privind monumentele ne vor învidia: noi i-am cunoscut, i-am văzut, i-am auzit vorbind pe cei care au deschis drumul spre stele; noi am trăit alături de ei începutul erei cosmice!

Cronicar

a nul unu al erei cosmice

12 aprilie 1961

și
știința spațiului

de prof. Vladimir Dobronravov

Doctor în științe fizico-matematice

Iuri Gagarin a fost acolo unde nici un pămîntean și în general nici o ființă rațională nu pătrunseser vreodată. El a cunoscut starea de imponderabilitate și a suportat această stare cu totul neobișnuită pentru om timp de o oră și jumătate. Și nu s-a mulțumit numai să trăiască pur și simplu, ci a lucrat, a răspuns liniștit la întrebările celor ce-i urmăreau zborul, a transmis informații, a gîndit...

Patria nu și-a trimis fiul în acest zbor fără precedent decît după ce savanții și inginerii au fost siguri de funcționarea impecabilă a întregului sistem de comandă și a dispozitivelor de recuperare a navei. Dar nu e mai puțin adevărat că, în ciuda perfecte construcții a astronavetelor și siguranței succesului, primul cosmonaut a trebuit să dea dovadă de foarte mult curaj spre a duce la bun sfîrșit o misiune atât de grea.

Primul zbor cosmic a însemnat un strălucit succes.

El are o importanță excepțională atât pentru explorarea spațiului ce înconjoară Pământul cît și pentru dezvoltarea zburorilor interplanetare.

Pătrunderea omului în Cosmos lărgeste considerabil granițele cunoștințelor noastre, îmbogățește știința și cultura.

Se poate afirma că după acest zbor știința și tehnica, și în special aceea a zburorilor spațiale, vor progresa din ce în ce mai repede. Trebuie să ne așteptăm la folosirea navelor cosmice pentru rezolvarea multor probleme practice. Meteorologia, explorarea ghețurilor, retransmisia programelor de televiziune, vastele cercetări în zona aflată dincolo de atmosfera terestră nu vor fi decît primii pași pe acest drum.

Primul zbor al omului în Cosmos a dovedit că știința și tehnica sovietică au rezolvat definitiv problema fundamentală a creării unei astronave teleghidate și recuperabile. În timpul zborului, toate sistemele complexe de comandă au funcționat impecabil.

Zborul lui Gagarin a demonstrat că în principiu au fost inaugurate călătoriile în spațiul interplanetar, spre Lună, spre alte planete. De aici înainte va mai fi nevoie numai de timp pentru rezolvarea

unor probleme teoretice și practice. Astfel, dat obținute de Gagarin au servit zborului lui Titov Nava cu care a zburat cel de al doilea cosmonaut ameliorată, ea a transportat o instalație de generare a aerului deosebită de aceea a lui „Vostok-1” prin compoziția elementelor ei, prin substanțele reactive utilizate, într-un cuvînt mai perfecționată.

Cucerirea spațiului interplanetar poate urma continuarea căii diferite. Dar în orice caz e sigur se vor realiza zburorî de mai lungă durată în jurul Pământului și la o mai mare distanță de suprafața acestuia. Aceste zburorî sînt indispensabile pentru experimentarea definitivă a navelor de tipul „Vostok” și pentru elucidarea posibilității de rămîni mai îndelungată a cosmonauților în starea de imponderabilitate.

Zborul unui om în jurul Lunei ar fi, desigur, o experiență foarte interesantă și un nou pas important în cucerirea spațiului interplanetar. Dar pentru moment e greu să ne imaginăm cum va continua cercetarea Cosmosului. Se va putea organiza zborul unui mic grup de cosmonauți într-o astronave care să fie lansată spre alte planete direct de la Pământ? Sau va fi nevoie de astronave mai mici care să fie lansate cu o viteză superioară vitezei de scăpare nu va fi cu puțință decît de pe mari stări orbitale intermediare evoluînd în jurul Pământului.

În principiu, montarea unor asemenea stații e posibilă. Dar pentru a le construi vor trebui rezolvate o sumă de alte probleme: crearea de nave sateliți pilotate de om capabile să efectueze singure manevre complicate de navigație, de pildă, să apropie de Pământ și să aducă de pe planetă noile materiale necesare montării stației. Va fi, asemenea, nevoie de costume speciale de cosmonaut care să îngăduie omului să se miște nu numai în interiorul navei, ci și la suprafața ei. Va trebui, deci, dus mai departe studiul tuturor zonelor de viață din jurul Pământului, studiul pericolului prezentat de meteoriți și al măsurilor pentru evitarea acestei primejdii.

Zburorile lui Gagarin și Titov au demonstrat drept, că acest pericol este foarte mic. Lucrul cunoscut încă din timpul zburorilor precedente de sputișnicilor și ale rachetelor cosmice sovietice că cu toate acestea, nu trebuia și n-a fost subestimată.

Și mai e și o altă problemă: trebuie oare ca un câmp gravitațional sintetic pentru piloții astronavetelor? Sau, odată antrenaji și avînd anumite capacități fizice, cosmonauții vor putea rămîni în starea de imponderabilitate foarte multă vreme?

Pentru a lămurii aceste chestiuni e nevoie de timp. Un lucru e însă sigur: omenirea nu se poate opri la actuala etapă a cuceririi spațiului cosmic. Vor avea loc experiențe din ce în ce mai complexe și poporul sovietic va ocupa cu siguranță loc preponderent în acest domeniu atât de interesant.

Microbiologia

ȘI

radioactivitatea

Pentru neinițiatii în problemele de biologie cuvântul „microb” este strâns legat și de cele mai multe ori restrâns la ideea de „boală”: boală infecțioasă, fie a omului, fie a animalelor sau chiar a plantelor. Trebuie făcută, însă, o precizare: nu toți microbii

sunt influențați de radiații. Se obțin astfel mutații pe care și natura le produce, dar cu multă „zgîrcenie”, de aceea speciile noi apar rar.

Încă în 1925 savanții G. A. Nadson și G. S. Filippov au arătat că radiațiile substanțelor radioactive deter-

sitoare în practică, oamenii de știință au încercat și alte metode.

Și în acest caz calea cea mai bună pentru obținerea unor tulpini de microorganisme utile este modificarea eredității în sensul dorit prin radiații. Crearea unor tulpini cu activitate

acesta există primejdia ca prin mutații să se mărească frecvența speciilor virulente.

Fenomenul cunoscut sub numele de „rezistență microbiană” a fost cercetat de asemenea cu ajutorul radiațiilor.

Uneori se urmărește în mod intenționat crearea unor microbi rezistenți la anumite substanțe medicamentoase. Prin adaptarea unor bacterii și ciuperci la diferite antiseptice, ele au putut fi cultivate în prezența acestora în industrie, evitând infectarea produselor cu alte microorganisme.

Astfel, P. S. Segal a obținut o ciupercă, „Aspergillus oryzae”, rezistentă la... formol, care omoară în general microorganismele, L. G. Longhina a obținut diferite rase de drojdii rezistente la bioxid de sulf s.a.m.d.

Dar ce e de făcut când microbii devin rezistenți la antibioticele injectate tocmai pentru a-i distruge?

Statisticile medicale arată o serie de date ciudate. Microbi, care înainte de „era antibioticelor” erau „neimportanți” pentru patologie, au devenit cu timpul foarte virulenți și foarte rezistenți la antibiotice.

Radiațiile sînt chemate să aducă o soluție și în această problemă. La aceasta lucrează V. L. Troițki, folosind o strategie complexă.

În primul rînd sînt îmbunătățite sursele de antibiotice, prin iradiere. Apoi se combină mai multe antibiotice, pentru a se acționa pe un front cât mai larg împotriva infecțiilor.

Radiațiile concurează cu succes cu metodele vechi de dezinfectare a materialelor. Se știe că alterarea produselor alimentare, a lîinii, pieilor și

● Ce se întîmplă cu microbii în organism? ● Zdruncinarea eredității în lumea microorganismelor ● Iradierea microbilor: o sabie cu două tăișuri ● Când bacteriile sînt mai „șirete” decît medicamentul ● Conservarea prin... raze.

sînt dăunători. În lumea microbilor omul are mulți dușmani dar și mulți prieteni.

Tot așa radiațiile atomice sînt în general cunoscute ca un pericol pentru organismul viu. Dar și în acest caz există radiații utile și radiații distrugătoare. Totul depinde de doza în care sînt folosite, de caracterul lor.

Ce s-ar putea realiza, însă, prin combinarea unora din acțiunile radiațiilor cu diverse „talente” sau „defecte” ale microbilor?

Microbii „urmăriți” prin izotopi radioactivi

La această întrebare încearcă să răspundă în ultimul timp savanții sovietici. Iar eforturile lor au și dat roade.

În cadrul Institutului de epidemiologie și microbiologie „M. F. Gamaleia” există o secție specială consacrată problemelor „microbiologiei radioactive”, condusă de V. L. Troițki, membru al Academiei de Științe Medicale.

Studiile care se fac aci sînt menite să soluționeze multe din enigmaticele medicinei moderne. Pînă acum se știa foarte puțin despre comportarea microbilor în corpul nostru. Care este „sediul” lor preferat? Ce se întîmplă cu microbii în țesuturile și organele vitale?

Pentru a afla acest lucru M. A. Tumanian, șefa laboratorului de imunologie, a înlocuit o parte infimă din „hrana” microbilor crescuți pe „medii de cultură” cu izotopi radioactivi ai elementelor respective. Dacă o specie de microbi consumă fosfor, i s-a introdus în mediul de cultură „corespondentul” radioactiv. Microbii sînt la fel de satisfăcuți și cu izotopul fosforului pe care îl asimilează. Ei devin astfel „marcați” radioactiv.

Urmărirea lor în organism devine astfel ușoară. Contorul Geiger-Müller descoperă microbii „marcați” oriunde s-ar ascunde, oferind date importante asupra dezvoltării celei microbiene, mecanismului de acțiune asupra țesuturilor etc. Tot așa se poate cunoaște „itinerariul” unei doze de penicilină. De data aceasta ciupercile de penicilină sînt „hrănite” cu sulf radioactiv, care permite depistarea lor în interiorul organismului.

Cercetătoarea sovietică N. V. Karnițkaia a studiat pe aceeași cale mecanismul formării „substanțelor de apărare” împotriva microbilor — anticorpii — care sînt „mobilizate” de organism împotriva „atacului” microbian. De data aceasta au fost folosiți izotopul iodului (radioiod) și izotopul stabil al azotului.

Antibiotice cu ajutorul radiațiilor

Ritmul evoluției microorganismelor poate fi și el influențat datorită radiațiilor. Se pot obține astfel „la comandă” specii noi de microbi cu caractere dorite, se pot „îmblîzi” microbi periculoși sau, dimpotrivă, se pot crea specii mai virulente pentru obținerea unor vaccinuri.

Una din metodele cele mai eficiente este producerea de modificări calitative brusce sau formarea unor trăsături noi într-un organism microbian

mină o importantă „zdruncinare” ereditară.

Lucrări ulterioare au arătat că sub influența acțiunii puternice a razelor roentgen sau a celor ultraviolete apar „populații” microbiene cu însușiri noi, care se transmit ereditar. Cu ajutorul radiațiilor ionizante procesul mutațiilor poate fi intensificat de o mie de ori.

Iradiind mii de organisme se poate conta pe obținerea unor „variații e-

mărită a preocupat-o în mod special pe microbiologa L. I. Medvinskaia. După studii minuțioase, cercetătoarea sovietică a obținut tulpini care duc la creșterea randamentului utilizării materiilor prime în industriile fermentative. „Aspergillus niger”, ultimul „nou venit” în familie, este acum autorul acidului citric (obținut altă dată din lămii) pe care ciuperca microscopică o produce prin fermentarea melasei.

○ tehnică nouă:

ULTRAACUSTICA

Într-un colț al unui pavilion al Expoziției realizărilor economiei naționale a Uniunii Sovietice de la Moscova atenția vizitatorului este atrasă de o mașină care perforază o placă confecționată dintr-un material dur. Nici un zgomot, nici o piesă în mișcare nu trădează funcționarea mașinii. După cîteva minute de la începutul prelucrării, operatorul scoate placa din dispozitivul de fixare. Examinînd-o, observi că acum e străbătută de o gaură în formă de stea. În trecut, realizarea unei astfel de găuri într-o placă dintr-un material dur nu era o treabă ușoară. Perforarea consta din mai multe operațiuni, unele mecanice, altele manuale și, toate cerînd un timp apreciabil. În prezent, însă, datorită mașinii de care am vorbit mai sus străpungerea unei plăci, chiar destul de groasă, se face în numai cîteva minute.

Cine a perforat placa? Dacă ai pune această întrebare, ți s-ar răspunde laconic: ultrasunetul. Într-adevăr, mașina universală 4773, în dreptul căreia făcusem seurtul popas, folosește pentru perforarea plăcilor vibrațiile ultrasonore. Dar mașina 4773 nu este singura mașină ultrasonică creată de acusticienii și tehnicienii sovietici. Multe tipuri de mașini ultrasonice, unele care sudează, altele care curăță piesele sau altele care controlează și măsoară pot fi întîlnite astăzi în tot mai multe întreprinderi industriale de pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice.

Metodele ultrasonore sînt folosite azi cu succes în tehnica nouă, tehnică ce nu poate fi concepută fără utilizarea ultrasunetelor. Pentru a ne făuri o imagine asupra importanței dezvoltării a cercetărilor întreprinse de oamenii de știință sovietici în domeniul ultraacusticii, ca și asupra tendinței tot mai accentuate de introducere a metodelor ultrasonice în producție, trebuie să arătăm că în noiembrie 1968 a avut loc la Moscova o consfătuire unională de mare amploare cu privire la aplicarea în producție a ultrasunetelor. La consfătuire au participat aproximativ 1600 de persoane, ingineri și tehnicieni din întreprinderi industriale și din sovhozuri, lucrători din institute de cercetări și proiectări, oameni de știință, cadre didactice etc.

Pentru desfășurarea cercetărilor în acest domeniu al fizicii, în Uniunea Sovietică funcționează un institut special de acustică și numeroase secții și laboratoare în diferitele institute departamentale și de învățămînt superior. Multe cercetări se efectuează, însă, și în laboratoare uzinale. Dotate cu instalații dintre cele mai moderne și mai perfecționate, laboratoarele asigură cercetătorilor sovietici cele mai bune condiții de muncă. Ca urmare și rezultatele sînt remarcabile.

Pe mulți dintre acusticienii sovietici am avut fericitul prilej să-i cunosc personal. Discuțiile științifice purtate cu colegii din Uniunea Sovietică s-au dovedit a fi cum nu se poate mai utile, mai pline de învățăminte. Mi-au

fost împărtășite astfel nu numai cunoștințele și vasta lor experiență, dar și ceva din tulburătoarea lor pasiune pentru cercetarea științifică, pentru crearea de metode și aparate noi menite să sprijine producția, să facă mai rodnică activitatea întreprinderilor cărora le erau destinate.

În prezent, datorită ultrasunetelor, o serie de procese tehnologice pot fi efectuate mai rapid și în condiții mult mai bune ca în trecut. E destul să amintim printre aceste procese tehnologice spălarea lîinii și a țesăturilor, curățirea pieselor metalice, înlăturarea pietrei de pe cazane, măsurarea debitelor și viscozității, prelucrarea pieselor dure și casante, sudarea metalelor și a materialelor plastice, controlul calității pieselor, îmbătrînirea vinurilor, purificarea aerului, vopsirea blăncurilor etc.

Astăzi, instalațiile cu ultrasunete pot fi văzute lucrînd în tot mai multe întreprinderi industriale sovietice. Așa, de pildă, la Uzina de rulmenți nr. 1 din Moscova curățirea lagărelor cu bile se face cu ajutorul ultrasunetelor, ceea ce are drept rezultat o sporire a productivității muncii de două ori. Iar la uzina „Kirov” din Leningrad a fost realizată și dată în exploatare încă din 1958 o instalație industrială pentru prelucrarea materialelor dure și fragile cu ajutorul ultrasunetelor. Avantajele acestei metode sînt multiple. Operațiile de prelucrare sînt accelerate, rebuturile sînt reduse la minimum iar găurile practicate pot avea cele mai variate forme.

Defectoscopia ultrasonoră, ale cărei baze au fost puse de savantul sovietic S. I. Sokolov își găsește și ea o largă aplicare în industria sovietică unde au fost create instalații de ultrasunete perfecționate destinate nu numai controlului calității pieselor metalice ci și controlului calității sudurilor, anvelopelor auto etc.

Cercetarea în amănunt a funcționării instalațiilor bazate pe folosirea ultrasunetelor, studiarea atenției a metodelor ultrasonice elaborate de colegii noștri sovietici au adus și continuă să aducă un însemnat aport la dezvoltarea acusticii românești, la introducerea tehnicii noi în producție. După cum s-a arătat, procesul de înlocuire a vechilor metode cu metode noi, înaintate, mai eficiente și mai economice, printre care și metodele ultrasonice este caracteristic astăzi pentru știința și industria sovietică. Acest proces începe să se desfășoare pe scară tot mai largă și în țara noastră, instalațiile cu ultrasunete pătrundînd tot mai mult în laboratoarele uzinale, găsindu-și aplicații în cele mai diferite procese tehnologice de producție.

Ing. M. Grumăzescu

secretar științific
al Comisiei de acustică a Academiei R.P.R.

reditare” dorite. Selecționînd din masa „monștrilor” atomici „eroii” atomici, microbiologii sovietici au creat noi rase de microorganisme.

De exemplu tulpinile active și superactive de bacterii, ciuperci și actinomicete — producătoare de antibiotice — au fost obținute de S. I. Alihanian prin iradierea cu raze ultraviolete sau raze roentgen. Microorganismele acestea produc de zeci și sute de ori mai multe antibiotice decît „strămoșii” lor.

Microbii pot fi „domesticiți”?

De multă vreme există, asemenea animalelor domestice, diferite specii „domestice” de ciuperci și bacterii, întrebuintate de sute sau chiar de mii de ani în procesul de fermentație.

Dar în afară de căutarea în natură a unor rase de microorganisme folo-

Cercetările lui V. L. Troițki, Z. K. Perșin și N. N. Soloviov au dovedit experimental că microbi foarte virulenți pot fi „îmblîziți” prin tratarea cu radiații. Urmașii lor devin inofensivi pentru om. Aceste experiențe sînt revoluționare pentru biologie, deschizînd drumul lichidării celor mai periculoase rase microbiene.

O dezinfectare neobișnuită

E interesant de menționat că radiațiile pot contribui și la creșterea „puterii de îmbolnăvire” a microbilor. Faptul a putut fi demonstrat în laborator, dar există și dovezi cunoscute din practică.

La multe bacterii inofensive sau chiar binefăcătoare, radiațiile pot avea efecte negative la fel ca la plantele și animalele folositoare. În cazul

lemnului se datorește în mare parte unor microorganisme dăunătoare.

Multe institute din Uniunea Sovietică studiază sterilizarea unor produse prin raze. Alimentație ca laptele, carnea, cerealele, fructele uscate pot fi ușor sterilizate cu raze gama. Pentru sterilizarea sacilor de ambalaj, a bumbacului brut, a lîinii, pieilor, lemnului s-au stabilit doze precise de radiații.

Acțiunea radiațiilor asupra microorganismelor a fost verificată și asupra produselor ambalate sau conservate. Actualmente se utilizează cu succes sterilizarea cu ajutorul radiațiilor și în alte domenii ca, de pildă, sterilizarea preparatelor farmaceutice, a materialelor și instrumentelor medico-chirurgicale etc.

„Microbiologia radioactivă” este o știință tinărară, dar realizările ei sînt de pe acum majore

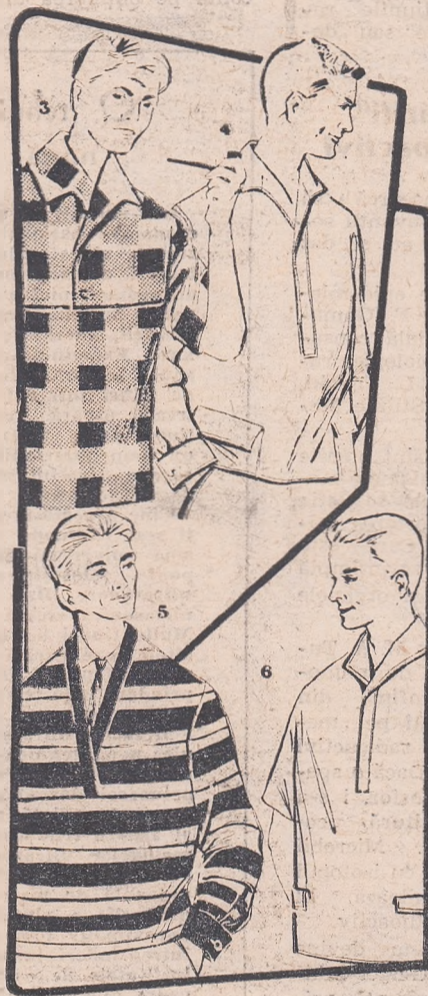
Em. Roman

Pentru primăvară...

Creatorii sovietici de modele și-au spus cuvântul și în privința noilor linii, noilor culori, noilor modele de haine bărbătești pentru zilele când razele soarelui îi vor sili pe bărbați să lepede pardesiul și în cele din urmă și sacoul.

Iată câteva piese frumoase care, fără să aducă schimbări radicale față de modelele din primăvara trecută, dau totuși impresia de nou, de inedit, datorită unor combinații ingenioase de linii și culori.

În fig. 1. vedem o haină care e frumoasă și vine bine mai ales datorită faptului că e confecționată dintr-o țesătură mai plină, de bumbac sau dintr-un material impregnat. Culoarea stofei: uni, gulerul tricotat în punct de elastic se acordează cu

manșetele și cu cordo-nul cât mai lat, tricotate la fel. Cordonul se montează pe un elastic de aceeași lățime.

Fig. 2. O combinație foarte atrăgătoare dintr-un sacou (stofă de culoare foarte deschisă sau chiar albă, tivit pre-tutindeni cu un material contrastant, mult mai închis — la alb chiar cu negru) pe pantaloni pepit.

Fig. 3. Iată o cămașă din țesătură de bumbac, în carouri. Cămașa trebuie să fie croită neapărat cu guler „rabatu” iar în față să aibă o placă lată.

Fig. 4. Cămașă dintr-o țesătură de bumbac cu o fentă mai lungă în față și cu buzunare aplicate.

Fig. 5. Bluză din țesătură de bumbac sau tricotaaj în dungii late. Restul se vede limpede din ilustrația noastră.

Fig. 6. Dintr-o țesătură de lină, fie cu un desen foarte mic fie uni, o bluză de lucru. Gulerul mic, minciile scurte și clapele completează această bluză simplă.

Constanța Manu

Destășurarea celui de-al doilea Festival „Ceaikovski” este urmărită cu pasiune de moscoviți. În iata unui panou cu fotografiile concurenților...

Concursul postului de radio Moscova

15.000 de participanți...

La începutul acestui an Radio Moscova a organizat pentru ascultătorii din România concursul „Cine cunoaște mai bine viața Uniunii Sovietice și cele mai importante manifestări ale prieteniei sovieto-române?”. Întrebările au fost legate în cea mai mare parte de materialele Congresului al XXII-lea al P.C.U.S.

Dacă judecăm după numărul răspunsurilor primite, putem afirma că concursul s-a bucurat de succes. S-au primit 15.000 de scrisori. Subțirele și voluminoase, în plicuri mici și mari, scrise de elevi și pensionari, soldați și muncitori, țărani și studenți, scrise, într-un cuvânt, de prieteni sinceri ai Uniunii Sovietice.

Cu câtă dragoste au fost pregătite răspunsurile!

Petrolistul Ioan Mirea din Ploiești, ne-a scris: „Iau parte la concurs și prin aceasta îmi exprim dragostea față de oamenii sovietici. admirația pentru țara sovietică”.

E imposibil să-i citez aici pe toți cei care ne-au adresat cuvinte pline de căldură. Aș vrea să amintesc doar de o scrisoare trimisă de Ana Ciutacu, elevă la școala pedagogică din Cimpulung. Împreună cu scrisoarea, Ana a pus în plic 5 lei și ne-a rugat să cumparam cu ei un buchetel de flori de primăvară și să-l punem la Mausoleul lui Lenin. „Cât aș vrea să-l văd pe Lenin cu ochii mei, să ating marmora Mausoleului!”

Ceea ce ne-a mai bucurat de asemenea mult pe noi, colaboratorii emisiunii pentru România a postului de Radio Moscova a fost faptul că covârșitoarea majoritate a ascultătorilor a răspuns corect la întrebări, care în paranteză fie spus, au fost destul de grele.

La concursul nostru au luat parte oameni de 150 de profesii diferite. Printre ei — muncitori metalurgiști din Hunedoara și Reșița, petroliști din Valea Prahovei, chimiști din Săvinești, mineri din Lupeni și Petrila, tipografi, electricieni, țărani, mulți ingineri, tehnologi, agronomi, medici, studenți, elevi, gospodine, pensionari, militari, deputați în sfaturile populare. Cel mai tânăr concurent, elevul

Adrian Frățilă din Breaza, are 10 ani, iar cel mai vîrstnic — pensionarul Gheorghe Carp din București — 68.

Nu mai puțin interesantă este și geografia concursului. Am primit scrisori nu numai din toate regiunile țării, ci și din toate raioanele, din toate orașele, din sute de sate. Și fiindcă a venit vorba de geografie, mi-aș îngădui să citez câteva fraze din scrisoarea lui Iulian Roman. „Satul nostru Gorgota din regiunea Ploiești se află la câteva mii de kilometri de Polkovnikovo, satul natal al lui Gherman Titov. Dar de la 14 octombrie 1961, locuitorii Gorgotei îl socotesc pe Titov fiul lor. Eroul cosmonaut a trecut prin satul nostru în drum spre Ploiești. Curînd după acest eveniment am înființat o gospodărie agricolă colectivă căreia i-am dat numele lui Gherman Titov”.

Printre întrebările despre manifestările de prietenie romino-sovietică n-a fost numai cea referitoare la vizita lui Gherman Titov, ci și una referitoare la Uzina de rulment nr. 1 din Moscova, membru colectiv al Asociației de prietenie sovieto-române. Ascultătorii noștri au dovedit că o cunosc foarte bine. Cei mai mulți au dat numeroase amănunte, numele directorului uzinei, al secretarului Comitetului de partid, al multor ingineri. Colectivul uzinei a fost adînc mișcat de acest interes al prietenilor romîni și ne-a rugat să transmitem participanților la concurs, întregului popor român salutul lui fierbinte.

Așa dar, concursul s-a încheiat. Pentru unii rezultatele sînt foarte îmbucurătoare, pentru alții mai puțin. Ce să faci, nu toți pot fi cîștigători. Și totuși sîntem cîștigători cu toții. Și ascultătorii noștri, care au luat parte la concurs, și noi, organizatorii lui. Căci principalul rezultat al concursului este continuarea întăriri a prieteniei dintre oamenii sovietici și romîni.

Vladimir Potapov

Redactor șef al emisiunii pentru R.P.R. a postului de Radio Moscova

Zenaida Pally ne-a povestit

Despre o proiecție, o operă și o dorință...

(urmărire din pag. 5-a)

— E opera „Arșak al II-lea”, a marelui compozitor Digran Ciuhagian. Spectacolul cu această operă monumentală, plină de muzicalitate, de conținut și de poezie, care oglindește momente din istoria luptei poporului armean împotriva invadatorilor perși, m-a captivat. Am discutat mult despre această operă cu artiștii din Erevan și mai ales cu buna mea prietenă, artista Tatevik Sazandarian, deținătoarea unuia dintre rolurile principale, Parantfen.

— Ce-ar fi să apară cîndva pe scena noastră în rolul pe care-l susține eu? — m-a întrebat o dată admirabila mea colegă și gîndul mă urmărește și astăzi...

Studiind cu adevărată pasiune, nădăjduiesc să învăț bine rolul în limba poporului prieten și în felul acesta să pot aduce un nou și cald omagiu artei și artiștilor din Armenia insorită.

...Apoi artista poporului Zenaida Pally și-a orînduit cu grijă lucrurile, punînd la locul lor pelicula, albumele cu note muzicale, fotografiile, afișele și programele, scrisorile, amintiri dragi care-i vorbesc despre popasurile de neuitat din Republica Socialistă Sovietică Armeană.

POȘTA REDACȚIEI

ELISABETA DOGARU — Brăila: 1) Adresați scrisoarea la Teatrul satiric muzical „C. Fanase”, calea Victoriei nr. 33, București; 2) Scrieți pe adresa orchestrei de muzică populară „Barbu Lăutaru” a Filarmonei de Stat „George Enescu”, str. Const. Exarhu nr. 2, București.

ANA VESALIN — Lugoj: Vă mulțumim pentru sugestii. În măsura posibilităților vom căuta să publicăm mai des materiale care interesează muncitorii întreprinderii dv.

IONEL SUCIU — Cătelea: La Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale” se primesc numai absolvenții de școli medii Firește, pe lângă aceste studii se cere în primul rînd talent. (Durata cursurilor este de patru ani).

MIRON SABAU — Hunedoara: Ne pare rău dar n-am reușit să găsim datele de care aveți nevoie.

ROMEL DIMA — Onești: Iată adresa unui tînr filatelista Evgheni Monahov. Moskva B-201. Varșavskoe șose 155, kv. 113

EUGENIA HARNAGEA — Huși: Vom publica fotografiile

actorilor dv. preferați într-unul din numerele viitoare.

EMILIA ZELINSKI — Cluj: Vă comunicăm adresa unei colegi sovietice. Se numește **Bella Alieva**, are 18 ani și este elevă în ultimul an la un institut pedagogic. Adresa ei: gorod Derbent. Peducilisce, D.A.S.S.R.

TANIA HONDOROIANU — Suceava: 1) Scrieți celor patru actori la studioul „Mosfilm” (Kinostudia „Mosfilm” — Moscova). 2) Adresa unei eleve sovietice: Valentina Jihareya, Voronejskaia oblast. Berezovski raion. p/o Ramoni B.S.H.G. 1-„B”.

TEODOR BĂDOIU — Brașov: 1) Vom publica materialul care vă interesează imediat ce vom afla un asemenea articol în presa sovietică. 2) Vă facem cunoscută adresa unei tinere muncitoare de la întreprinderea „Chimia casnică” din Telnograd, care este și elevă în clasa 8-a a unei școli serale: Lida Povetkina, ulita Zapadnaia nr. 12.

Dr. F. RETTIG — Timișoara: De cîrînd a apărut în presa romînească o știre despre experimentarea cu bune rezultate a uleiului din germeni de po-

rumb la clinica de nutriție de pe lângă spitalul „Prof. Dr. Cantacuzino” din București, condusă de dr. I. Pavel. Ați putea să vă adresați acestei clinici

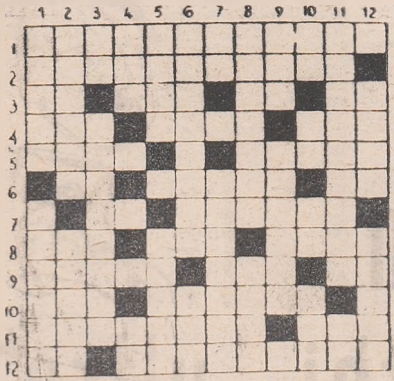
FLORICA PATRU — București: Vă putem transmite adresa unei tinere din Sverdlovsk: Taia Kalinina, gorod Sverdlovsk-40, p/o 5, țeh 35. Are 20 de ani și lucrează la secția de mașini de calculat a combinatului metalurgic din acest oras.

MARIA POP — Vișeu: Iată adresa unei tinere care lucrează în sistemul financiar și urmează cursurile fără frecvență ale unui institut de finanțe: EŃsaveta Hodan, gorod Arhanghelsk, ulița Krasnoftlotskaia, dom 9 kv. 3.

FELICIA MARIAN — Oradea: 1) Anul acesta nu există o asemenea secție. 2) Instituțiile respective nu încheie contracte.

COLECTIVUL DIRECȚIEI REGIONALE C.F.R. — Craiova: Scrieți colectivului regional feroviar din Lvov: Upravlenie Lvovskoi Jeleznodorozh. slujba dvijenia (serviciul mișcării) Lvov. Ukrainaskaia S.S.R.

Flori

ORIZONTAL: 1) Balet de Reinhold Glier. (2 cuv.) 2) Floarea care... te înduioșează. 3) Petale de olandru. — Pronume — Jumătate iris. — În Kamciatka. 4) Localitate în R. P. Ungară — Arbore de munte, cu flori verzui-roșietice — Plantă cu flori purpurii. 5) Pieptar cusut cu flori — Floarea... ochiului (pl.). 6) Cel care trimite flori — Ușă mică — Dinșii. 7) Plantă textilă cu flori albastre sau albe — Țesătură cu flori. 8) Acum — A răsuna prelung — Localitate în U.R.S.S. 9) Floare înrumbă cu nufărul — Intreg — Columb l-a făcut celebru. 10) Prefix — Flori mari roșii, roz sau albe. 11) Floarea... virstei — Luna florilor și privityhetorilor. 12) Petale de stinjenel — Autorul versurilor: „Ești un crin plin de candoare, ești o fragilă zambă! Ești o roză parfumată, ești o tânăra lălea!” („O noapte furtunoasă”).

VERTICAL: 1) Ghiocci și viorele, violete și lalele și-ncă mii și mii ca ele — „Floarea roșie” de Glier și „Floarea de piatră” de Prokofiev. 2) Flori de primăvară, titlul celui mai nou cîntec de Temistocle Popa — Bobocel. 3) O parte din boboc! — Autorul valsului „Liliacul și mălinul” din opera „Felinare-Lampioane”. 4) Pătrate agrare — Zar. 5) Mac... mac... în baltă! — Ieri seară (mold.). 6) Autorul versurilor: „De-aș avea și eu o floare / Mindră, dulce, răpitoare / Ca și florile de mai...” („De-aș avea”) — Din lapte. 7) Posezi — Supărată. 8) Flori albe, cu miros plăcut, mult căutate de albine — Personaj din romanul „Ținăra Gardă” de A. Fadeev. 9) Raion în regiunea Maramureș — Nereușite. 10) Sere! Pin nesfîrșit! — Sau — Fata... din temă! 11) Compozitor sovietic, autorul cîntecului „Liliacul roșcovit” — În petale! 12) „Flori pentru Moscova” de Jean Letoni și „Cînd trandafirii înfloreau” de Gherase Dendrinu — Ca aurul.

CENTRUL DE LECTURĂ A PRESEI SOVIETICE

primește

ZIARE ȘI REVISTE

din toate domeniile de specialitate

Publicațiile pot fi consultate la sediul din str. Batiștei nr. 14 între orele 9—15 și 17—21.
Informații suplimentare se pot obține la tel. 11.65.76.

Sănătate și
bună dispoziție:

ape minerale
naturale

Se găsesc de vânzare
la centrele de cură, cooperative
alimentare și restaurante.

Un pahar de apă minerală, un izvor de sănătate

bomboane
fondante

CIOCOLATĂ
Mocca
CU LAPTE

ciocolată amăruie

coramele cu lapte

Drageuri
DE CIOCOLATĂ
CU VANILIE ȘI ALUNE

Consumați
PRODUSELE
ZAHAROASE
DEZROBIREA
Sînt delicioase

Dezrobirea
BRAȘOV

UMOR

Indicatoare

SPRE SPITAL

SPRE
CAZANGERIE

SPRE
OFICIUL
STĂRII
CIVILE

SPRE

DEBARGADERUL nr. 2

SPRE

BAZA
DE SCHI

SPRE

RESTAURANT

Desene de R. Matiușin

CEASURI DE MÎNĂ

- *Kirovskie*
cu secundar central
- *Sportivnie*
cu secundar central
- *Start*
cu secundar mic
- *Rossia*
cu secundar central
- *Ceaika*
cu calendar
- *Stolicianie*
cu secundar central
- *Pobeda*
cu secundar mic

Elegante
PRECISE

ÎNTEPRINDEREA 7 NOIEMBRIE

GHIMBAV — REG. BRAȘOV
Livrează întreprinderilor de stat și organizațiilor economice socialiste, pe bază de repartiții, următoarele produse:

Hirtie cretată Diferite formate și culori
Carton ondulat Cu 1,2 și 3 straturi netede
Mucava gri Diferite grosimi
Conectii Diverse cutii din carton ondulat și mucava

EXECUȚIA ȘI CALITATEA EXCEPȚIONALĂ SÎNT
CARACTERISTICILE PRODUSELOR NOASTRE

Anul acesta, luna martie a fost neobișnuit de friguroasă la Londra. Bătrânii spun că din 1909 primăvara n-a mai întârziat niciodată atât de mult în Anglia. În câmpul luptei politice, însă, se și simte suflarea fierbinte a verii.

LA LONDRA:

• Un week-end neobișnuit • Demonstrații și „bobby” • Întîmplările din piața Parlamentului și semnificația lor.

Spectrul ciupercii atomice care planează deasupra insulei Christmas, zgomotele surde ale exploziilor nucleare subterane din Nevada au dat un nou impuls mișcării cercurilor largi populare indignate de refuzul încăpăținat al guvernelor occidentale de a renunța la primejdiioasa cursă a înarmărilor nucleare. Minia care clocotește din clipa cînd guvernele Angliei și S.U.A. au anunțat noua serie de experiențe nucleare s-a exprimat în demonstrația de masă organizată la 24 martie în piața Parlamentului din Londra. În ziua aceea, lângă clădirea Parlamentului care a aprobat recent un buget militar de 1700 de milioane lire sterline, la apelul „Comitetului celor 100” s-au adunat aproape 2000 de partizani ai păcii din toate colțurile Angliei spre a opune un categoric „nu” bombeii cu hidrogen.

Chiar și un londonez care a văzut multe ar fi recunoscut greu acest cartier de obicei foarte liniștit în timpul tradiționalului week-end englezesc. În loc de englezi ieșiți la plimbare și de turiști omniprezenți piața Parlamentului era înțesată de polițiști. Cu mult înainte de începerea demonstrației piața fusese înconjurată de un dublu cordon de voinici „bobby” londonezi. Mantalele bleumarin și căștile lunguiețe vegheau de asemenea și asupra străzilor și curților din împrejurimi. Voind să înăbușe demonstrația, autoritățile concentraseră mai bine de trei mii de „apărători ai ordinii” din toate părțile orașului.

Poliția voia nu numai să-i întîmideze pe demonstrații ci și să-i oblige să urce pe trotuare spre a menține liberă partea carosabilă a străzilor și a reduce astfel la minimum efectul demonstrației. Dar planul ei s-a soldat cu un eșec. Multimea de polițiști nu i-a putut opri pe demonstrații. Autobuze și automobile speciale, coloane de oameni se îndreptau fără conținere spre piață. Organizatorii prevăzuseră posibilitatea blocării acesteia de către poliție, așa încît în locul unei

singure demonstrații în mijlocul pieței, s-au ținut cinci mitinguri în fiecare dintre cele cinci străzi care dau în piață. Manifestanții au recurs la un procedeu de rezistență cetățenească experimentat și cu alte prilejuri de „Comitetul celor 100”. S-au așezat pe asfaltul rece al străzii. Imediat au fost înconjuși de cordoane de polițiști, în spatele cărora se îngrămădea o mulțime de privitori.

O bătălie pentru dezarmare

— Trebuie să ne sporim eforturile spre a bara calea primejdiei crescînde de război — a strigat, ridicîndu-se în picioare, un demonstrant.

— Am două fete — a spus un altul. — Una, de șapte ani, e bolnavă de leucemie. Nu mai are de trăit decît trei-patru luni. Aș vrea ca fiica mai mare să n-aibă aceeași soartă. De asta sînt aici.

Apoi a fost înlocuit de un alt vorbitor. Amintind de rușinosul proces intentat unui număr de șase membri ai „Comitetului celor 100” arestați pentru că demonstraseră împotriva armei nucleare în fața unei baze aviatice americane, acesta a declarat:

— Au fost acuzați că au încălcat legea. Dar nu ei ci guvernele american și englez, care fac experiențe nucleare, calcă legile creștinismului și umanității.

Ne-am apropiat de un alt grup de demonstrații, așezați lângă clădirea ministerului de război. Alți oameni, alte glasuri, dar proteste la fel de puternice.

— Experiențele vor spori și mai mult primejdia care amenință viața și sănătatea copiilor noștri — arăta, extrem de tulburată, o tînră. Mame — se adresa ea celor din jur — veniți alături de noi.

Un băiat înalt, voinic, îmbrăcat într-o salopetă, declara tăios:

— Trebuie să schimbăm regimul care face posibilă cursa criminală a înarmărilor.

Vorbitorii stîrneau aplauzele demonstrațiilor și ale celor care se adunaseră acolo. Încercările poliției de a-i împiedica pe oratori să ia cuvîntul stîrneau proteste indignate: „Lăsați-i să vorbească!”

Deodată poliția trece la atac. O dubă verde se apropie de un grup de demonstrații. Grupuri de doi-trei polițiști voinici înșfacă demonstrații și-i trag spre mașină. Dar numărul celor așezați pe stradă se rărește încet, căci prin cordonul de polițiști se strecoară un grup de tineri care ia locul celor smulși de acolo. Și manevra aceasta se repetă mereu. Fețele polițiștilor sînt roșii de încordare (sau, poate, și de rușine?). În urma lor se aud strigăte și huiduieli; este evident că simpatia publicului este de partea demonstrațiilor.

Pe Great George street doi demonstrații se așează pe asfalt în fața mașinii care-i duce pe tovarășii lor. Cîțiva polițiști se îndreaptă spre ei, dar în clipa următoare, în strigătele aprobative ale celor de față, de cei doi se alătură încă patruzeci de oameni.

Arestările au durat trei ore. În total, în ziua aceea au fost arestați 1172 de oameni. În aceeași seară, cîteva tribunale din Londra au început cercetarea dosarelor participanților la demonstrație. Acolo, la

tribunal, s-a văzut foarte limpede ce largă a devenit mișcarea partizanilor dezarmării atomice. Prin fața judecătorilor se perindau muncitori și intelectuali, vîrstnici și tineri, bărbați și femei. Erau așa de mulți încît dosarele au trebuit cercetate cîte 10-12 deodată. Acuzații n-aveau voie să vorbească despre adevăratele cauze care-i determinaseră să ia parte la manifestație. Dar nu peste tot au putut fi siliți să tacă. La tribunalul din Marlborough street o femeie a declarat:

— Aștept un copil și vreau să-l apăr de moartea atomică care-l amenință.

Aproape toți demonstrații au fost condamnați la amenzi pentru „refuzul de a se supune ordinilor poliției”. Cinci demonstrații, între care Nicolas Harding, casierul de onoare al „Comitetului celor 100”, au fost acuzați de „instigare”. Așa încît sînt amenințați de o pedeapsă mult mai aspră. Vor fi judecați de curtea cu juri.

Presa burgheză n-a mai putut trece sub tăcere întîmplările din piața Parlamentului, dar a încercat pe toate căile să minimalizeze succesul evident al demonstrației. Numai „Reynold's News” a scris a doua zi că „Comitetul celor 100” și-a atins scopul. Ziarul conservator „Sunday Times” a recunoscut iritat că printre cei cinci mii de oameni care-i înconjurau pe demonstrații au fost mulți simpatizanți cu cauza lor.

Evenimentele din piața Parlamentului arată hotărîrea fermă a poporului englez de a dobîndi victoria în lupta pentru pace și dezarmare atomică. Acum, luptătorii englezi împotriva bombeii atomice se pregătesc pentru o nouă bătălie pașnică: între 20-23 aprilie vor organiza tradiționalul marș spre centrul atomic de la Aldermaston, la care vor lua parte zeci de mii de oameni.

O puternică influență mobilizatoare asupra mișcării pentru pace din Anglia o exercită apropiatul Congres mondial pentru dezarmare generală și pace care va avea loc la Moscova.

Colin Sweet, secretarul general al Comitetului pentru apărarea păcii din Anglia, a declarat că mii de partizani ai păcii din Anglia au și început să pregătească activ o delegație mare și reprezentativă în vederea Congresului de la Moscova. Conferința națională a tineretului pentru apărarea păcii, care a avut loc recent la Londra, a adoptat o hotărîre de sprijinire oficială a Congresului.

Tot Sweet a declarat că mai multe organizații au răspuns afirmativ la invitația de a lua parte la acest forum mondial al luptătorilor împotriva primejdiei unui nou război.

Printre militanții de seamă care și-au exprimat intenția de a sprijini Congresul mondial pentru dezarmare generală și pace se află lordul laburist Charly, J. Collins, președintele Comitetului executiv al „Mișcării pentru dezarmare nucleară”, dr. Sing, laureat al Premiului Nobel, cunoscutul dramaturg Sean O'Casey, remarcabilul scriitor Compton Mackenzie, și mulți alții.

E. Korjev, V. Ciukseev

Un arhi „ultra”

Poliția îl caută de un an. Il caută și, imaginați-vă, nu-l poate găsi cu nici un chip. Deși se știu destule despre el.

S-a născut acum 62 de ani în sătucul francez Roquecourbe și încă de la o vîrstă fragedă s-a simțit cuprins de pasiunea de a chinui animalele. Priveliștea unei pisici spînzurate îl atrăgea înfinit mai mult decît o carte. Cu trecerea anilor s-a săturat de pisici și s-a înscris la Academia militară Saint-Cyr. Apoi a urmat cursurile Institutului de limbi orientale vii. N-a prea învățat limbi străine, în schimb a făcut o pasiune pentru opium și astrologie. Fumînd opium și privind la stele se visa intrînd în Paris pe un cal alb. Iar în visurile lui nu mai vedea pisici spînzurate, ci oameni spînzurați.

Poliția îl cunoaște bine pe criminal, în profil și „en face”. Pînă în februarie 1961 fotografiile îi apăreau des în ziarele francezești. E vorba de generalul Salan. Charles Salan.

Același Salan care în timpul celui de al doilea război mondial s-a pus la adăpost în Africa de nord, la Oran. Conștiința nu-i îngăduia să lupte împotriva naziștilor.

În schimb, după zece ani, cînd conducea armata franceză în Indochina, generalul Salan a dovedit o neașteptată vitejie în cursul interogatoriilor luate prizonierilor vietnamezi. Ce bine i-au prins atunci exercițiile de călău practicate în copilărie!

Generalul Salan are multe porecle: „Mandarinel”, „Printul O.A.S.”, „Moș Plastic”. Cel mai bine îl caracterizează ultima. În 1956 Salan a fost numit conducătorul Direcției materialelor strategice. Acolo să fi îndrăgît oare așa de mult „plastic”ul — substanță explozivă lipicioasă, de culoarea fierului?

În februarie 1959, Salan a primit o nouă misiune: a fost numit guvernator militar al Parisului. Și exact peste doi ani, la semnalul lui Salan, fasciștii „ultra” — cei mai reacționari colonialiști și imperialiști din Franța — au ridicat capul. De eșecul puciului, generalul a fost declarat în afara legii și a fugit în Spania.

Curînd după asta a organizat armata teroristă secretă O.A.S. De atunci bombele cu plastic au devenit cartea de vizită a generalului. „Plastic”ul este nu numai arma ci și programul ideologic al generalului. Detunăturile exploziilor și gemetele femeilor și copiilor răniți îi încîntă urechile. Vechea lui patimă pentru cruzime și-a găsit, în sfîrșit, o serioasă bază științifico-tehnică. Acum pune la cale crimele cu conștiința „măreției” țelului pe care și l-a propus: să oprească mersul istoriei și să impună Franței o dictatură fascistă.

Am scris la început: „Poliția caută”. Da, poliția caută. Dar nu pe Salan. Ci mijloacele de a nu-l găsi. Poliția trebuie să-și calculeze bine fiecare pas. Dacă, fe-rească Dumnezeu, dă greș și-l găsește? Ce s-ar face atunci? Ar fi scandalos!

Căci poliția are alte sarcini. Îi impușcă pe demonstrații care apără republica, pe patrioții cărora Franța ar trebui să le mulțumească că generalul Salan n-a intrat în Paris călare pe un cal alb, printr-o pădure de spînzurați. Așa dar, poliția nu-l găsește. În schimb corespondenții televiziunii americane L-au găsit ușor. L-au găsit în ciuda faptului că Salan se gramează, își vopșește firele de păr care i-au mai rămas în toate culorile curcubeului, că a arborat mustăți. Forma mustăților se apropie tot mai mult de faimoasa „muscă” neagră. Poate că și-o fi comandat și o perucă cu șuvița rebelă căzînd mereu pe frunte. N-ar fi exclus ca, pierzîndu-se în beția opiumului, generalul să fi vorbit de cîteva ori cu favoritul său răposat — Fuhrerul!

B. Beknazar - Iuzbasev